

శ్రీరామ పీఠము

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆరోగ్యాది అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి... ఫేస్ బుక్

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ నిలయం

Like us to follow

@mohanpublications

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం - 533101.

శ్రీరామపథము

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము ఆధారముగా

రచన

శ్రీ నందనవనం. లక్ష్మణరావు

శ్రీరామజయము

ప్రార్థన

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్సర్వ విఘ్నోపశాంతయే॥

కూ జంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్
అరూఘ్య కవితాశాఖాం పందే వాల్మీకి కోకిలమ్॥

అంజనానందనం వీరం జానకీ శోక నాశనం
కశమక్షహంతారం పందేలఠా భయంకరమ్॥

వేదవేద్యేపరేష్ఠంసీ జాతే దశరథాత్మజే
వేదఃపాదచేత సాదాసీత్ సాక్షా ద్రామాయణాత్మనా॥

నమోస్తు రామాయనలక్ష్మణాయదేవ్యైచ తస్యైజనక్మాజామై
నమోస్తు రుద్రేంద్రయమాని లేభ్యోనమోస్తుచంద్రార్కమరుద్గుణేభ్యః

ఓం యదక్షర పదబ్రహ్మం
మాత్రాహనంచ యద్భవేత్
తత్సర్వం క్షమయాదేవ
పరమేశ నమోస్తుతే॥

ప రి చ య ము

వృత్తి రీత్యా నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వలో భూమి కొలతల శాఖలో ఉద్యోగము చేసి (Survey and Land Records Department Govt. of A.P.) పదవీ విమరణ చేసిన వాడను

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము (సీతారామ కథ) ఆధారము చేసుకొని భౌగోళిక నైసర్గిక పటములకు ప్రాముఖ్యత విస్తూ శ్రీరామ కథను ఒక చిన్న పుస్తకముగా రచన సాగించినాను.

రామాయణ కాలమునాటి నగరములు నదులు, పర్వతములను గుర్తించుటలో పలు గ్రంథాలయములలోని గ్రంథములను (Survey of India) పటములను పరిక్షించడము జరిగినది పురాణోతి హాసము లలోని ప్రాచీన నామములు కాలాంతరమున మార్పుచెంది అప్పుడున్న ఆధునిక నామములు తెలుసుకొనుటకు ప్రయత్నము జరిగినది.

ఈ విధముగా సమాచార సేకరణ జరిగినది శ్రీరామాయణము ను ఒక్కొక్క కాండము మూడు భాగములుగా విభజింపబడినది.

1. శ్రీ సీతారాముల కథ
2. ఆ సేత హిమాచలము కథలోని పాత్రలు సంచరించిన మార్గములు స్థలములు ప్రతి కాండమునకు సంబంధించిన పటముతో గుర్తించట
3. కథలోని పాత్రలు స్థలములు వీటి ఆధునిక నామములు, అవి పున్న రాష్ట్రములు తత్సంభవ విశేషాంశములను వివరించుట ఈ రచన ముఖ్యాద్దేశము ఈనాటి విద్యార్థులకు ప్రాచీన భారత దేశపు పురాణోతి హాసముల ప్రాముఖ్యత వాటిలోని స్థలముల యొక్క భౌగోళిక నిర్ణయము ధృవపరచుట నాకున్న పరిమిత జ్ఞానము తో ప్రయత్నించెని.

ఈ రచనకు నాకు సహాయపడిన గ్రంథములు

1. శ్రీ మద్వాల్మీకి రామాయణము
2. నెల్లూరు వాస్తవ్యులు ప్రఖ్యాత న్యాయ వాదులు శ్రీ మాముడి పూడి రామక్రిష్ణయ్య గారి విరచిత శ్రీమద్రామాయణ
3. కథామృతము పూర్వగాథాలహరి
4. India in the Ramayana Age by Sri S.N. Vya
5. Ramayana and Lanka Parts 1 & 2 by Sri T. Parama Siva Iyer
6. Histori city of Ramayana and India and cylon by S C. D.E.
7. Gegoraphic concept in Ancient India
8. Ancient Geography of India by Aleyander cunningham
9. The Ramayana in Historical of perceptive by H D. Sankalia.

శ్రీ రామ పథము

శ్రీ మద్రామామాయణ మహిమ

శ్లో॥ వాల్మీకి గిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ
పునాతి భువనం పుణ్యారామాయణ మహానదీ
శ్లోకసార సమాక్షిర్ణం సర్గకల్లోల సంకులమ్
కాండగ్రాహమహామీనం వందే రామాయణార్ణవమ్

శ్రీ మద్రామామాయణము అదికావ్యము. వాల్మీకి మహర్షి విరచితము. ఈ మహోన్నతమైన చరిత్రకు "సీతయాశ్చరితం" పౌలస్త్య వధ అను పేర్లు గలవు.

ధర్మార్థకామ మోక్షములను చక్కగా ప్రతిపాదించునది సముద్రమువలె రత్నసంపన్నమైనది గనుక శ్రీ మద్రామామాయణము అర్హ సంప్రదాయములో ఒక మహోన్నతస్థానమును సంతరించుకొన్నది.

శ్రీమద్రామామాయణ పుట్టు పూర్వోత్తరాలు

శ్రీ మద్రామామాయణ గ్రంథకర్తయైన శ్రీ మద్వాల్మీకి మహర్షి ఆశ్రమము చిత్రకూట సమీపమున గలదనియు సీతారామలక్ష్మణులు అరణ్యవాసము కాలమున ఈ ఆశ్రమమునకు వచ్చి వాల్మీకి మహర్షిని సందర్శించినట్లు ప్రతీతి.

ఒకనాడు నారదులవారు వాల్మీకి మహర్షి ఆశ్రమమునకు అరుగుదెంచినారు. వాల్మీకి మహర్షి వారిని సత్కరించి మునింద్రా! ఈ లోకములో గుణవంతుడు, వీర్యవంతుడు ధర్మజ్ఞుడు, కృతజ్ఞుడు, సత్యవాక్కుగలవాడు, సమస్త ప్రాణులకు హితుడు, విద్వాంసుడు సమర్థుడు ధృఢప్రతుడు, శుద్ధచారిత్రము గలవాడు, సర్వదాప్రియ దర్శకుడు, ధృతికలవాడు, క్రోధమును జయించినవాడు, ద్యుతిమంతుడు, అనసూయకుడు, రోషము కలిగినపుడు దేవతలకు సైతము భయము కలిగించువాడు-ఇట్టి పదునాడుగుణములు గలిగిన వారు నరులలో ఎవరైనగలరా? (బాల, 1-1 నుండి 5) అని ప్రశ్నించెను.

అందులకు నారదుడు. “మహర్షీ! నరులలో ఇంతటి ఉత్తము డుండుట చాల దుర్లభము. కాని అట్టి గుణములుగల ఉత్తమమానవు డొకడున్నాడు.” అని చెప్పి శ్రీరామకథను సొంతముగా వినిపించి దేవ లోకమునకు వెడలెను, (బాల 1-6)

తరువాత వాల్మీకి, తన శిష్యుడు వెంటరాగా స్నానమున కై నదికి వెడలెను,

మహర్షి అచటి ప్రకృతి సౌందర్యము ను తిలకించుచున్న సమ యమున ఒక దృశ్యము తనకంటపడినది.

ఒక క్రొంచ మిథునము చెట్టుమీద క్రిడించుచుండగా బోయ వాడొకడు పోతుక్రొంచముపై బాణము వేసెను, అది విలవిల తచ్చు కొనుచు నేలకొరిగెను. ఈ విషాదదృశ్యమును చూచినపుడు వాల్మీకి హృదయము ద్రవించినది. వెంటనే ఆయన నోటివెంట అప్రయత్నము శోకపూరితమైన మాటలు వెలువడినవి.

మా విషాదప్రతిష్ఠాత్వమగ్నశ్శాశ్వతీస్సమాః

యత్రైకైశ్చ విధునాదేక మాషధీః కామ మోహితమ్.

(మల. 2-15)

ఈ మాటలు ఆయన మనస్సును కలచి వేసినవి. జపమునకు కూర్చున్నపుడు గూడ ఏకాగ్రత కుదరలేదు, అట్టి సమయమున తన ఆశ్రమమునకు అరుగుదెంచిన బ్రహ్మదేవునికి అర్హ పాద్యాదులనర్పించి నాడు. పరధ్యానముగ నుండివ వాల్మీకి ఆవేదనను గ్రహించిన బ్రహ్మ దేవుడు మహర్షిని ఊరడించి. “మహర్షీ! నీవు పలికిన మాటలు శ్లోక రూపమే, నా సంకల్పము ననుసరించి నీ మాటలను సరస్వతీ దేవియే ఛందోబద్ధమైన శ్లోకముగా నీ నోట పలికించినది. (బాల 2-30)

శ్లో॥ ఏవత్వయాబద్ధో నాత్ర కార్యా విచారణా

మచ్ఛన్ధాదేవతే బ్రహ్మన్ ప్రవృత్తైర్యం సరస్వతీ.

(బాల 2-30)

నారదముని వలన విన్న రామకథను శ్లోకరూపమున రచింపు

మని వాల్మీకి మహర్షికి బ్రహ్మ చెప్పెను. మరియు. మహర్షీ! రామ కథలోని సీతారామలక్ష్మణులు, రాక్షసులు మొదలైనవారి రూపురేకలు నడవడికలు, సంకల్పములు-బహిర్గతమైనవి గాని, రహస్యమైనవి గాని నీ మనస్సునకు గోచరింపగలవు. నీ కార్యము సత్యదూరము గానిది నీకు శాశ్వత కీర్తి లభించును. ఈ కథ విన్నవారికి పాపములు నశించి పోవును." అని చెప్పి అంతర్ధానమయ్యెను. (బాల. 2-33, 34, 35)

కరతలామలకములవలె అన్ని విషయములు గోచరించుచుండ వాల్మీకి కావ్యమును రచించెను.

ఓం శాంతిః

జై శ్రీరామ్
శ్రీరామపదము
శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము
బాలకాండము

శ్రీ రామచంద్రుడు జన్మించిన ¹ అయోధ్యానగరము గంగా నదికి ఉత్తరమున గల 2కోసల దేశపు రాజధాని ఈ పట్టణము కిసరయూ నదికి దక్షిణ తీరమున నున్నది. సూర్యవంశపు రాజశ్రేష్టుడగు మను వుచే నిర్మితమైన ఈ మహానగరము పండ్రెండు యోజనము ల నిడివి మూడు యోజనముల వెడల్పు గలిగి సకల సదుపాయములతో విరాజిల్లును. "అయోధ్య" అను సార్థక నామము (శత్రువులు జయింపనలవి కానిది) గలిగి యుండెను.

అయోధ్యను పరిపాలించుచుండిన దశరథ మహారాజునకు కొసల్య, సుమిత్ర, కైకేయి అను ముగ్గురు భార్యలు కలరు. మంత్రిలు ఎనమందగురు,
పురోహితులు : వసిష్టుడు, వామదేవుడు,

దశరథుని పాలన చక్కగా సాగిపోవుచుండెను. వృద్ధాప్యదశకు చేరుకుంటున్న కొలది తనకు ఇచ్చెను వంశోద్ధారకుడు కలుగలేదను

మనోవ్యధ పీడించుచుండెను అండు వలన పుత్ర సంతానము కొరకు గురువులైన వసిష్ఠుడు, వామదేవుడు, సుయజ్ఞుడు. జాబాలి. కాశ్యపుడు మొదలగు వారితో సంప్రదించెను.

ఋష్యశృంగుని పురస్కరించుకొని వసిష్ఠాదులు అశ్వమేధ యాగము జరపించినారు, తదుపరి వంశవృద్ధి కొరకు పుత్రకామేష్ఠి యాగము జరిపింప బడినది.

దశరథుడు చేయు యాగమంచు హవిర్భాగము స్వీకరించుటకై బ్రహ్మదేవతలు ఒకచోటి సమావేశమైనారు. రావణాసురుని అకృత్యముల గురించి దేవతలు బ్రహ్మతో విన్నవించుకొన్నారు. రావణుడు మానవుని చేత మాత్రమే మరణించగలడు. గావున విష్ణుమూర్తి తన స్వరూపమును నాలుగు భాగాలుగా విభజించుకొని నలుగురు పుత్రులుగా దశరథునికి కలుగునట్లు బ్రహ్మ వచించెను.

దేవతలు బ్రహ్మదేవుని అజ్ఞానసారము ఇంద్రుడు వాలిని, సూర్యుడు సుగ్రీవుని, బ్రహ్మ జాంబవంతుని నిృహస్పతి తారుని కుబేరుడు గంధమాధనుని విశ్వకర్మ నలుని అగ్నిదేవుడు నీలుని అశ్వినీ దేవతలుమొదల ద్వయలను వరుణుడు సుషేణుని పర్వతములు శరభుని వాయుదేవుడు హనుమంతుని ఇతరలు పెక్కువేల బలశాలురైన వీరులకు వానరులను, ఎలుగుబంట్లు కొండముచ్చు అకారములతో సృషించినారు. వారందరు ఆస్త్రకోవిదులు. వారు అకాసమున కెగురగలరు. పర్వతములను ఛేదింపగలరు,

బ్రహ్మచేపంపబడిన ఒక దివ్య పురుషుడు పాయసభాండముతో హోమము నుండి వచ్చి పాయసభాండమును దశరథుని పట్టపు దేవయైన కౌసల్యకు సగభాగమును మిగిలిన సగముతో సగము సుగుణ సంపన్నురాలైన సుమిత్రకు మిగిలిన దానితో సగము ప్రియురాలైన కైకేయికి ఇచ్చి మిగిలిన దానిని మరల సుమిత్ర కిచ్చెను కాలక్రమమున మువ్వురు రాజులకు పుత్రసంతానము కలిగినది.

కౌసల్యకు శ్రీరాముడు, కైకేయికి భరతుడు, సుమిత్రకు లక్ష్మణ శత్రుఘ్నులు జన్మించిరి.

శ్రీరామ జననము : చైత్ర మాసము, నవమి, పునర్వసు నక్షత్రము, సూర్యుడు. అంగారకుడు, బృహస్పతి, శుక్రుడు. శని, తమ ఉచ్చ స్థానములగు మేష, మకర కర్కాటక, మీన, రాను అందుండగా, బృహస్పతి చంద్రునితో కూడియుండగా శ్రీరాముడు కౌసల్య గర్భమున జన్మించెను.

భరతుని జననము : పుష్యమి నక్షత్రమున మీన లగ్నమున కైకేయికి భరతుడు జన్మించెను,

లక్ష్మణ, శత్రుఘ్నులు : మధ్యాహ్న వేళయందు, ఆశ్లేషా నక్షత్రమున, కర్కాటకలగ్నమందు సుమిత్రకు లక్ష్మణ, శత్రుఘ్నులు జన్మించిరి.

రాకుమారులు శుక్ల పక్ష చంద్రునివలె దినదిన ప్రవర్ధమానులై వెలుగొందుచుండిరి. వారికి వివాహమునకు యుక్త వయస్సు సమీపించుచుండెను.

అట్టి సమయమున ఒకనాడు దశరథుని కడకు విశ్వామిత్రుడు వితించి తాను తలపెట్టిన యాగ సంరక్షణార్థమై శ్రీరాముని తనతో పంప వలసినదిగా కోరెను. దశరథుడు తన కుల గురువులు వసిష్ఠులవారి అదేశానుసారము శ్రీరామునితో లక్ష్మణునిగూడ పంపెను.

విశ్వామిత్రుడు, రామ లక్ష్మణులు ఒకరి వెనుక ఒకరు పయనము సాగించుచు సరయూనది 4దక్షిణ తీరమునకు చేరినారు. విశ్వామిత్రుడు రామునకు సరయూ జలాలతో ఆచమనము చేయించి బల, అతిబల విద్యలుపదేశించెను.

వీనివలన అలసట, దప్పికలుండవు, రూప విపర్యయముండదు. జాగృతి, సుమ ప్రవృత్తలందు రాక్షసులు ఏమియు చేయజాలరు.

ఆ రాత్రి సరయూతీరముననే విశ్రమించిరి. మరునాడు వేకువ వేళలో విశ్వామిత్రుడు రాకొమరులను నిదురలేపెను.

కౌసల్యా సుప్రరామః పూర్వాసంధ్యా ప్రవర్తతే
ఉత్తిష్ఠ నర శార్తూః కర్తవ్యం దైవమాహ్నికమ్.

విశ్వామిత్రుడు రామ లక్ష్మణులు కాలకృత్యములు పూర్తి చేసుకొని సరయూ గంగా సంగమ ప్రాంతము చేరినారు విశ్వామిత్రుడు అచటనున్న స్థాణు ఆశ్రమమును (కామాశ్రమము) గూర్చి వివరించినాడు

5 కామాశ్రమము (స్థాణుని ఆశ్రమము) పార్వతీ పరమేశ్వరులీ ఆశ్రమమున నుండి నపుడు మన్మథుడు ఈశ్వరుని కోపమునకు కారకుడు కాగా, శివుడు తన ముడవ నేత్రముచే మన్మథుని భస్మము చేసినాడు. అందుచే మదను డనంగుడైనాడు. అతడు శరీరము వదలిన ప్రదేశమే అంగ దేశమైనది. ఇదియే స్థాణుని ఆశ్రమము. రాకుమారులు ఆ రాత్రి అచట విశ్రమించి మడునాడు బయలుదేరి 6 తాటికావనమునకు వచ్చినారు, (మలడ, కరూశ దేశము)

తాటికావనము (మలడ, కరూశము)

భయంకరమైన ఈ వన్య ప్రాంతము ఒకప్పుడు సస్య శ్యామలములతో విరాజిల్లుచుండెను. వృతాసురుని సంహరించిన ఇంద్రునికి, బ్రహ్మ హత్య దోషము వలన, అపవిత్రత, అకలి ఆవరించినవి, ఈ రెంటిని ఈ ప్రదేశమున వదలి పవిత్రుడైనాడు. ఆ కారణమున ఈ ప్రదేశమును సస్య శ్యామలముగా విరాజిల్లుచు, మలడ, కరూశ దేశములుగా ప్రసిద్ధి చెందునట్లు ఇంద్రుడు వరమొసంగెను.

కాలక్రమమున సుకేతుడను యక్షుడు బ్రహ్మ వరమున వేయి వీనుగుల బలముకల అందమైన పుత్రిక గలిగినది. అమె పేరు తాటకి. సుకేతుడు అమెను సునందునకిచ్చి వివాహము చేసెను. వారికి మారీచుడను సుతుడు కలిగెను.

కారణాంతరములు వలన అగస్త్య మహర్షి సుందుని చంప వలసి వచ్చినది. ఆ కారణముగా తాటక మారీచులు అగస్త్యుని సంహ

రింప వెడలినారు. ఆగస్టుడు వారిని, “రాక్షసులై పోవుదురు గాక” యని శపించెను. అప్పటినుండి ఈప్రాంతమును తాటకి నాశనమూ చేయ నారంభించెను.

తాటక సంహారము

విశ్వామిత్ర, రామ లక్ష్మణుల మీదికి తాటకి వచ్చుచుండగా విశ్వామిత్రుని ఆదేశానుసారము రాముడు తాటకిని వధించెను.

(25-14, 16, 16, 17, 18)

అస్త్రదానము

మరునాటి ఉదయమున కాలకృత్యానంతరము మహర్షి రామునకు అస్త్ర మంత్రముపదేశించి అస్త్ర ప్రదానము చేసినాడు. వాని ఉప సంహారమునుగూడ ఉపదేశించినాడు. (28-4 నుండి 10 వరకు)

విశ్వామిత్రుడు రామ లక్ష్మణులతో మరల ప్రయాణము సాగించి సిద్ధాశ్రమము చేరినారు.

(i) సిద్ధాశ్రమము - యాగ రక్షణ

విశ్వామిత్రుడు రామునకు ఈ ఆశ్రమ విశేషములను వివరించి నాడు. విష్ణుదేవుడిచట పెక్కు సంవత్సరములు తపస్సు చేసెను. కాశ్యపుడు తపస్సుచేసి సిద్ధిపొందిన ప్రదేశము గనుక దీనిని సిద్ధాశ్రమ మను పేరు వచ్చినది. కాలక్రమమున విశ్వామిత్రుని స్థావరమైనది.

(29-22)

మరునాటి ఉదయమున రామ లక్ష్మణులు కాలకృత్యములు తీర్చుకొని తమ కార్యనిర్వహణ వివరములు తెలుసుకొనుటకు విశ్వామిత్రుని సన్నిధికి వచ్చిరి. మహర్షి యజ్ఞ కార్యముకొరకు మౌన దీక్షలో నుండుటచే, అచటి మునులు, “మీరు ఆరు రాత్రులు ఈ యాగమును రక్షింపవలయునని” రామ లక్ష్మణులకు తెలిపిరి. రామ లక్ష్మణులు అహోరాత్రులు యాగ రక్షణలో నిమగ్నులై యుండిరి. అరవనాడు

మారీచ సుభాహులు వచ్చి రక్తము కురిపించినారు. అగ్నేయాస్త్రముతో సుభాహుని వధించినాడు. మానవాస్త్రమును మారీచునిపై ప్రయోగింపగా మారీచుడు నూరు యోజనముల దూరమున సముద్రములో పడినాడు. మిగిలిన రాక్షసులపై వాయువ్యాస్త్రము ప్రయోగించినాడు. రాక్షసుల బారినుండి తప్పింపబడి యాగము నిర్విఘ్నము గా సమాప్తియైనది.

మరునాడు విశ్వామిత్రుడు మునులతోను, రామలక్ష్మణులతోను మిథిలకు బయలుదేరినారు. అచట జనకుడు చేయు యజ్ఞమునకు పోవలసి యున్నది. జనకుని ఇంటనుండు శివ ధనుస్సును రామలక్ష్మణులు తప్పక చూడవలసి యున్నది.

సూర్యాస్త సమయమునకు (8) శోణానదీ తీరమునకు చేరి ఆ రాత్రి అచట విశ్రమించారు.

మరునాడుదయమున కాలకృత్యములు ముగిసిన అనంతరము విశ్వామిత్రుడు, తాము విశ్రమించిన ప్రదేశము ఆయిదు పర్వతముల నడుమగల వసు మహారాజు రాజ్యమనియు చెప్పి అతని వృత్తాంతమును గూడ రామలక్ష్మణులకు వివరించెను. ఆ రాత్రి అచటనే విశ్రమించారు.

మరునాడుదయముననే కాలకృత్యములనంతరము అందరు కొంత దూరము ప్రయాణించి (9) గంగా తీరమునకు చేరినారు. అచట స్నానాదులాచరించి భోజనానంతరము రాముడు గంగనుగూర్చి వివరము అడుగగా, విశ్వామిత్రుడు గంగావతరణ విశేషములు వివరించినాడు.

ఆ రాత్రి అచటనే విశ్రమించినారు. మరునాడు కాలకృత్యములు దీర్చుకొని గంగను దాటి (10) విశాలనగరము చేరినారు. విశాలనగరమును గూర్చి రాముడు అడుగగా విశ్వామిత్రుడు ఆ నగర వృత్తాంతమును చెప్పినాడు.

ఆ రాత్రి అచటనే విశ్రమించారు. ఉదయాత్పూర్వమే నిదురలేచి మిథిలకు బయలుదేరినారు. మిథిలను సమీపించు చుండగా, శ్రీరాముడు అందమైనదియు, నిర్మానుష్యమైనదియునైన ఒక అశ్రమ

మును చూచినాడు. అది గౌతమ, అహల్యల అశ్రమమని తెలిసికొని వారి వృత్తాంతమును విశ్వామిత్రుడు చెప్పగా విన్నాడు.

విశ్వామిత్రునితో రాముడు అశ్రమములోనికి ప్రవేశించినాడు రాముడు అశ్రమములోనికి అడుగిడగానే అహల్యకు శాపవిమోచనమూ కలిగినది. (తా-47-16) గౌతముడుగూడ అచటికి వచ్చినాడు. అహల్య గౌతములు కలుసుకొన్నారు. శ్రీరాముని పూజించినారు. తరువాత విశ్వామిత్రుడు రామ లక్ష్మణులను వెంటబెట్టుకొని గౌతమాశ్రమమునకు ఈశాన్య దిక్కుగాపోయి మిథిలలో జనకుడుచేయు యాగ ప్రదేశమునకు చేరినారు.

జనకుడు తన పురోహితుడైన శతానందుల వారితోవచ్చి విశ్వామిత్రుని పూజించి, తాను నిర్వహించుచున్న యజ్ఞ వివరములను చెప్పెను. అటుపైన మహర్షితో వచ్చిన రాకుమారులను గురించి విశ్వామిత్రుడు చెప్పగా జనకుడు విన్నాడు రామ లక్ష్మణులు దశరథ చక్రవర్తి కుమారులనియు శివ ధనుస్సును చూడగోరినారయు విశ్వామిత్రుడు చెప్పెను. శ్రీరాముడు ఆ ధనుస్సును ఎక్కుపెట్టినచో తన కుమార్తెయైన సీతను రామునకిచ్చి వివాహము జరిపింతునని జనకుడు విశ్వామిత్రునకు చెప్పెను.

వేలాది జనులు తిరిగించుండగా శివ ధనుస్సును శ్రీరాముడు రెండు ముక్కలుగా విరచినాడు. జనకుడు తన నిర్ణయ ప్రకారము సీతను రామునకిచ్చి వివాహము చేయ నిశ్చయించెను.

విశ్వామిత్రుడు, శతానందుల వారి ఆమోదముతో జనకుడు దశరథుని కిదూతలతో ఆహ్వానము పంపినాడు.

దశరథుడు తన గురువులు వశిష్ఠ, వామదేవులతోను బంధుమిత్ర సహచరముతో బయలుదేరి మిథిలకు వచ్చినాడు.

ఇటుమతీ తీరముననుండు సాంకల్య పట్టణము నందుగల జనకుని సోదరుడు ఈశధ్వజుడుగూడ వచ్చినాడు.

విశ్వామిత్రుని అనుమతితో వసిష్ఠులవారు దశరథుని వంశ వృక్షమును వివరించినారు.

సీతారామ కళ్యాణమునకు శుభఘడియలు దగ్గర పడినవి. సర్వాలంకారములతో శోభిల్లుచున్న వధువు సీతాదేవిని, జనకుడు శ్రీరాముని ఎదుటకు తోడ్కొనివచ్చి, “రామా! నా కుమారి సీతను నీకిచ్చుచున్నాను నీపాణితో పరిగ్రహింపుము ఈమె నీ సహ ధర్మచారిణి. నిన్ను నీడవలె. అమసరించి యుండును.” అని రామునకు కన్యాదానము చేసెను.

ఇయం సీతా మమ సుతా సహ ధర్మచరీ తవ

ప్రతీచ్ఛ చై నాం భద్రంతే పాణిం గృహ్ణిష్వపాణినా, (73-26)

పత్నివ్రతా మహాభాగా ఛాయోనుగతా సదా. బాల (73-27)

ఈ శుభ వేళలో లక్ష్మణునకు ఊర్మిళను, భరతునకు మాండవిని శతృఘ్నునకు శృతకీర్తిని ఇచ్చి జనకుడు వివాహము జరిపించినాడు

విశ్వామిత్రుడు దశరథుని నలుగురు కొడుకులను. కోడళ్లను అశీర్వదించి, జనకుని వద్దను, దశరథుని వద్దను వీడ్కోలు పొంది హిమవత్పర్వతములకు వెడలినాడు.

దశరథుడు తన కొడుకులతోను కోడండ్రతోను, బంధుమిత్ర సపరివారముగా అయోధ్యకు బయలుదేరినాడు.

పరశురాముడు

మార్గమధ్యమున పరశురాముడు ఎదురైనాడు. వసిష్ఠాదులు పరశురామునికి అర్ఘ్యపాద్యాదులు అర్పించి పూజించినారు. అటుపైన పరశురాముడు తన తండ్రి తనకిచ్చిన ధనుస్సును రామునకు చూపి “నీవు శివ ధనుస్సును విరచినావట. ఈ ధనుస్సును ఎక్కుపెట్టిన పిదప నీతో ద్వంద్వ యుద్ధము చేయవలయునని చెప్పెను. శ్రీరాముడు పరశురాముని ధనుస్సును గ్రహించి గర్వ భంగమునుచేసెను. పరశురామునికి పరాభవమైనది పిదప పరశురాముడు మహేంద్రగిరికి వెడలినాడు.

బాల శాండము సంపూర్ణము,

శుభమను. జై శ్రీరామ్.

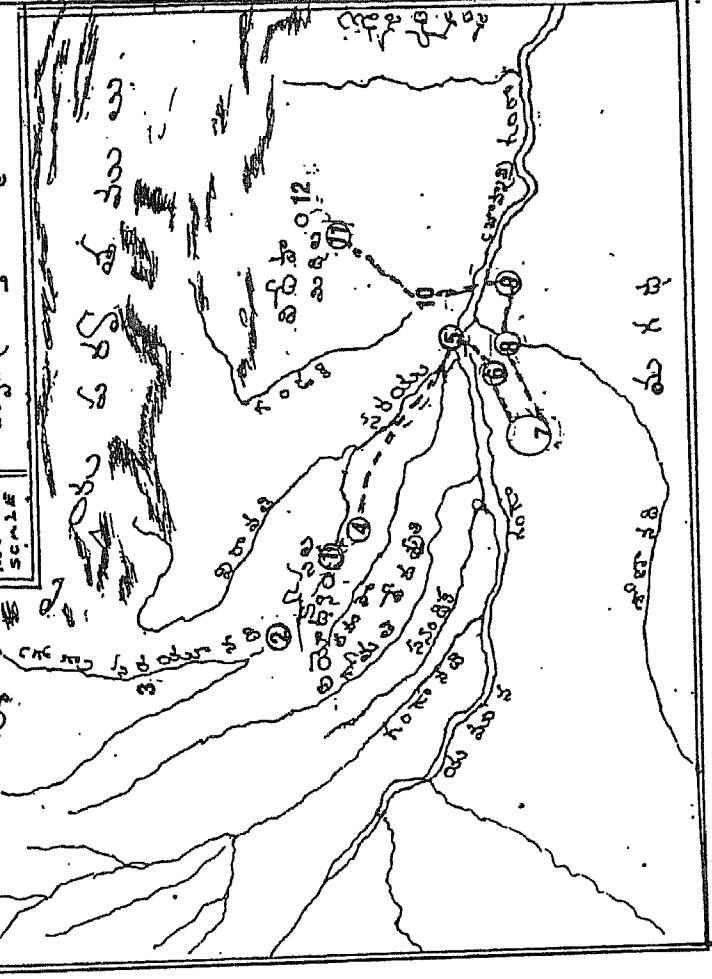

శ్రీరామ పథము

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము
3 (2) బాలకాండము

విశ్వామిత్రమూర్తి రామలక్ష్మణులు మిథిలకు

NOT TO SCALE

బాలకాండము

- 1) అయోధ్య
- 2) కోసల
- 3) సరయునాది
- 3ఎ) మానస సరోవరము
- 4) విశ్రమస్థానము: విశ్వామిత్రుడు శ్రీరామునికి బల, అతిబల విద్యలుపదేశించిన ప్రదేశము.
- 5) కావ్యశ్రవంశము : సరయు-గంగా సంగమం. తాటకావనశము (వాలద, కరూశదేశములు.)
- 6) సిద్ధాశ్రమము
- 8) విశ్రమస్థానము : శోణానది తీరము
- 9) విశ్రమస్థానము గంగా (జాహ్నువి) తీరము
- 10) విశాలనగరము
- 11) గౌతమాశ్రమము
- 12) మిథిల

బాలకాండము విశేషములు

1 అయోధ్య : ఉత్తర్ ప్రదేశములో ఉన్నది. 26°-48'(N) ఉ. అక్షాంశము. 82°-14'(E) తూ. రేఖాంశము. సమీప నగరము పైజాబాద్ 26°-47'(N) 82°-12'(E) (బెడకు అయోధ్య పూర్వపు రాజధాని, సరయూనదికి దక్షిణపు గట్టున వున్నది. కోసల (ఉత్తరము) బెడ్, కోసల (దక్షిణము) చ్చటిస్‌ఘర్ (Chattisgarh)

Ref : India in the Ramayana Age Appendix A, Place Names in the Ramayana. S. N. Vyas. Page 325.

3 కోసల దేశము :

కోసల దేశపు చుట్టుకొలత 6000 'లీ'లు కాని, (చైనా 'దుర'కొల మానము) 1000 మైళ్ళు కాని ఉండవచ్చునని హ్యూన్‌త్సాంగ్‌యొక్క అంచనా. దాని సరిహద్దు ప్రాంతములకు పేర్లు ఇవ్వబడలేదు. కాని తీర్థ యాత్రీకుని మార్గముననుసరించి కోసల సరిహద్దులు ఈ విధముగా నుండునని మనకు తెలియుచున్నది.

ఉత్తరమున ఉజ్జయిని, పడమర మహారాష్ట్రము, తూర్పున ఒరిస్సా. దక్షిణమున అంధ్ర, కళింగ దేశములు సరిహద్దు ప్రాంతములు కాబట్టి. ఈ రాజ్యము తపతి నదిపైనుండు బర్హన్‌పూర్, గోదావరిపై నుండు నాన్‌దేడ్. ఛాటిస్‌ఘర్‌లోని రత్నపూర్, మరియు మహావది పుట్టుక స్థానమునగల నవాగడావరకు విస్తరించి యున్నది. ఈ ప్రదేశము సుమారు 1000 మైళ్లకన్న ఎక్కువగా వుండవచ్చును.

— The Ancient Geography of India. I—Alexander Cunningham Major General—Royal Engineers—Bengal, Retired

3 సరయూనది జన్మ స్థానము, కైలాస పర్వతమునందు బ్రహ్మ మానస సంకల్పమున నిర్మితమైన మానస సరోవరము.

సరయూ నదికి గాగ్రా (Ghagra) ; Ref Page 329. India in the Ramayana Age - Appendit A, Places names in the Ramayana.

— Dr. S. N. Vyas.

3(3) విశేషాంశములు

(11) గౌతమశ్రమము (అహల్యస్థాన) అహియారి గ్రామములోనున్నది. తిర్పాట్లోని జనకపూర్నకు నైఋతి దిశగా 24 మైళ్ళ దూరములో పర్గానజారైల్ (Parganajarail) దగ్గర ఉన్నది.

Ref : India in the Ramayana Age.

Page 326.

(12) మిథిల : కన్నింగ్ హం ప్రకారము ప్రస్తుత జనకపూర్. ఇది నేపాల్ సరిహద్దు లోపలగల ఒక చిన్న పట్టణము. మజపూర్, దర్భాంగ జిల్లాలు కలియు ప్రదేశము దీనికి ఉత్తరముగా నున్నది. పాట్నాకు ఈశాన్యమున 80 మైళ్ళ దూరమున ఉన్నది. అయోధ్యకు తూర్పున 200 మైళ్ళ దూరమునను, విశాలకు (బీసార్) 65 మైళ్ళ దూరములోను, దర్భాంగకు 40 మైళ్ళ దూరములోను ఉన్నది.

(S. N. మజుడార్ ఎడిట్ చేసిన కన్నింగ్ హం యొక్క ఇండియా ప్రాచీన భూగోళము, (Ancient Geography of India and (Page 444 (Map)

దర్భాంగ - 26°-10' (N) : 85°-57' (E)

(A) Ref : India in Ramayana Age.

Pages 328, 330. Page 101.

కౌసల్య : భానుమంతుని కుమార్తె అమెను దశరథునికి ఇవ్వవలయునని భానుమంతుడు నిశ్చయించెను. ఇంతలో రావణునికి కౌసల్య యందుద్భవింఘు కుమారుడు, రావణుని మరణమునకు కారణభూతుడగునని తెలిసి అమెను సంహరించ తలచెను. కాని నారదుని ఉపదేశము ననుసరించి, స్త్రీహత్య మహా పాపముని గ్రహించి, ఆప్రయత్నమును ఉపసంహరించు కొనెను.

కైకేయి :- కేశయరాజు కుమారిత. దశరథుని భార్య ఈమె దపళాంసవను ముని వలన రాక్షస మాయలకు ప్రతీకారము చేయుట నేర్చుకొనెను.

శంబ రాసుడుతో యుద్ధము చేయుచున్న దశరథుడు వెళ్లుచుండగా, ఈమెయు అతనితో వెళ్ళేను. యుద్ధము నందు రాక్షసులు చేయు మాయలకు ఈమె ప్రతీకారము చేయుచుండెను. కైకేయి చేసిన యుపకారము నకు సంప్రీతుడై రెండు వరముల నిచ్చెను పూర్వగాలహరి

పుట 121

జనకుడు :- (పుట 166.పూ.రా) జనకుడు (సీరద్వజుడు) మిథిల యొక్క రాజు హిస్వరామముని కుమారుడు కుశధ్వజాడీతని సోదరడు

పరశురాముని చేతిలోని ధనుస్సును గూర్చి వివరణ దవ్యధనువులు పరశురాముడు శ్రీరామునికి దివ్యధనువుల గూర్చి చెప్పిన వివరణ.

(రామాయణము - ఉషశ్రీ)

పుట, 14

ఓరామా ఇవి రెండు ధనువులు. ఒకటి త్రిపురాంతకుడికి మరోటి మురాంతకుడికి యిచ్చాడు విశ్వకర్మ. అందులో శివ ధనుస్సు నీచేతిలో విరిగినిది. ఇది వైష్ణవ ధనువు శివధనువు దేవరాతుని జనకు నియింటున్నది. ఇది మాతాత ఋచీకుల వారసుంచి మాకువచ్చినది. దీనితో సర్వకౌత్రమండలాన్ని నిర్మించి, ప్రకాంతంగా మహేంద్రగిరి మీద తపస్సు చేసుకుంటున్న నాకు శివచాప భంగవార్త తెలిసింది వచ్చాను. ఇదిగో ఈ ధనుస్సుచే బాణని శర సంధానంచెయ్యి చెయ్యి గలిగితే నీ సీరత్వాన్ని మెచ్చి నీతో ద్వంద యుద్ధము చేస్తాను. అన్నాడు

అ యో ధ్య కాం డ మః

శ్రీరామచంద్రుడు సీతాదేవి సమేతముగా ఆనందముగా అయోధ్యలో కాలము గడుపుచుండెను. కేకయ రాజధానియగు గిరిప్రజమున భరతుడు తన మేనమామ గారింట సుఖముగా ఉన్నాడు (II-1-1)

దశరథునికి వృద్ధాప్యము సమీపించుచున్నందున తాను జీవించి యుండగనే యువ రాజ్యాభిషేకము చేయవలెనని నిశ్చయించెను.

సామంతులను, పురప్రముఖులను జానపదులను అహ్వనించి తన నిర్ణయమును వాటికి తెలిపి వారి అంగీకారముతో రామునికి యువ రాజ్య పట్టాభిషేకము కను తగిన యేర్పాట్లుచేయ నిశ్చయించినాడు. దశరథుడు నిర్ణయించిన పట్టాభిషేకము జరుగవలసిన పుష్యమీ నక్షత్ర ఘడియలు సమీపించుటకు ఒక్క దినము మాత్రమేయున్నది. అశు భఘడియలలో రాముని పట్టాభిషేకము జరిపించుటకు తహ తహలాడు చున్న దశరథుడు రామునితో రామా భరతుని రాకకైవేచి యుండుటకు సమయములేదు. అదియును గాక మానవుల బుద్ధి అతి చంచలము కావున అలసింపక ఉపవాసాద్వివ్రత నియము లాచరించుటకు పక్ర మింపుమని చెప్పెను.

రామునికి యౌవరాజ్య పట్టాభిషేక్తుని చేయుటలో దశరథుడు తన పురోహితుడు వసిష్ఠులవారితో సంప్రదించకనే ప్రజల అంగీకారము మాత్రము పొందినాను కేకయ రాజునకు గాని జనక మహారాజునకు గాని అహ్వనములు పంపలేదు. దశరథుడు ఇంత సాహసించుటలో కొంత రహస్యమున్నది. అదివసిష్ఠుల వారికి తెలియును. తననిర్ణయము వసిష్ఠుల వారికి తెలిసిన ఏమి విఘ్నము కలుగునో యని ఇంత సాహ సించి నాడు,

కైకేయుని పెండ్లాడు వాడు కైకేయుకి జన్మించు పుత్రునకే రాజ్య పట్టాభిషేకము చెసెదనని వాగ్దానము చేసినాడు. కాని ఇటు రామునిపై అవధులు లేని వాత్సల్యమున్నందున జ్యేష్ఠడైన రాముడే పట్టాభిషేకమున కర్హుడని భావించిన దశరథుడు ఇట్టి నిర్ణయమును తీసుకొనెను,

శ్రీరాముని యౌవరాజ్యపట్టాభిషేకమును వైభవోపేతముగ జరుపుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి,

ఈ విషయమును తెలుసుకొన్న కైకేయు యొక్క అంతరంగిక దాసి మంధర కైకేయుని సమీపించి దేవి రామునకు పట్టాభిషేకమునకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. మహారాజుగారు నీకు ఇది వరలు ఇచ్చిన

రెండు వరములు ఇప్పుడు కోడుకొనుము అని బోధించినది. తన కుమారుని కన్న ఎక్కువ ప్రేమగా చూచుకొనుచున్న కైకేయి నిర్మల హృదయముతో మంచర బోధన ప్రభావము అనూయ స్వార్థము చోటుచేసుకొన్నది. తత్ఫలితముగా భరతునికి పట్టాభిషేకము చేయుట, రాముడు జటావల్క్రములను ధరించి పదు నాలుగు సంవత్సరములు అరణ్యవాసముచేయుట అను రెండు వరము దశరథుడు మహా హృదయ భారముతో కైకేయికి ప్రసాదించ వలసి వచ్చినది.

కైకేయి తన రెండు వరముల గూర్చి రామునకు తెలిపినది అందులకు రాముడు, అమ్మా ఇట్టిని నిర్ణయములను వరముల రూపమున తంస్రగారి నడుగవలయునా? నా స్వభావమును నీవు అర్థము చేసుకొనలేక పోతివి, నాతో నీవు స్వయముగా తెలిపియుండిన నేను కాదని యందునా? నీ అభీష్ట ప్రకారమే తమ్ముడు భరతునికి పట్టాభిషేకము జరుగచున్నాను అని ప్రశాంత వదనముతో పలికినాడు 19-38

లక్ష్మణుడా గ్రహించినాడు, కాని రాముని హిత వాక్యముల వలన కొంత ఉపశమనము కలిగినది.

శ్రీరాముడు జరిగిన విషయములన్నియు సీతాదేవితో సవివరముగ చెప్పెను. సీతాదేవి శ్రీరామునితో తామకూడ అరణ్యము నకు వచ్చుట ధర్మము అని చెప్పెను. శ్రీరాముడు సీతను తనతల్లివు కౌసల్య వద్దడం మని ఎంత చెప్పినను సీతమ్మ, సహధర్మచారిణిగా, తాను నీడవలె శ్రీరాముని అనుసరించ వలెనని పట్టు బట్టినది ఇందులకు శ్రీరాముడు అంగీ రించెను.

సుమంత్రుడు రథసారథిగా సీతారామ లక్ష్మణులు అరణ్య వాసమునకు బయలుదేరిరి, అయోధ్య ప్రజాసీకము శ్రీరాముని పైనున్న ప్రేమాను రాగములతో రథమును వెంబడించిరి. ఈ విధముగా అందఱు ఆ రాత్రి తమసానతీరము చేరిది,

సీతారామ లక్ష్మణులు గంగాతీరమున గల శృంగి బేరపురము

దగ్గరకు వచ్చినాడు. ఆ ప్రదేశము నిషాదరాజ్యము లోనిది. శ్రీరాముని ప్రాణమిత్రుడగు గుహుడు ఆ రాజ్యము నకు రాజు. రాముని రాక తెలియగనే గుహుడు సంతోషముతో తన పరివారముతో వచ్చి స్వాగతమిచ్చినాడు. ఆ రాత్రి అచట గడపినారు.

మరునాటి ఉదయంన సీతారామలక్ష్మణులు గుహుని సహాయముతో గంగను దాటినారు. నావ గంగానది మధ్యకు చేరినపుడు, సీతాదేవి, తాము అరణ్యవాసము గడిపి క్షేమముగా తిరిగి రావలెని అశీర్వదింపుమని గంగను ప్రార్థించినది.

గంగానదికి దక్షిణ తీరమునకు చేరిన నావదిగి సీతారామలక్ష్మణులు నడచిసోవుచు వత్సదేశమునకు చేరినారు.

మరునాడు ఉదయమున ప్రయాణము సాగించుచు. గంగాయమున సంగమ ప్రదేశమున నుండు భరద్వాజా శ్రమము చేరుకొన్నారు.

భరద్వాజాశ్రమము

సీతారామలక్ష్మణులు భరద్వాజాశ్రమమునకు వచ్చి తోడనే భరద్వాజమునికి నమస్కరించినారు. భరద్వాజుడు వారిని స్వాగతము పలికి సత్కరించినాడు శ్రీరాము నివన వాసకాలమంతయు తన ఆశ్రమములోనే గడుపవలసినదిగా కోరెను. కాని ఆ ప్రదేశము జనపదములకు సమీపముగానున్న దనియు తమకు మరియొక్క ప్రదేశము చూప వలెననియు రాముడు భరద్వాజమునిని కోరెను.

భరద్వాజుడు శ్రీరామునికి చిత్రకూటము అనుచైన ప్రదేశమని నూచించెను.

సీతారామలక్ష్మణులు చిత్రకూటమునకుపోవు మార్గమున వాల్మీకి ఆశ్రమమునకు వెడలి మహర్షిని సందర్శించి వారి అశీస్సులు పొందిరి మునిసలహామేరకు సీతారామలక్ష్మణులు చిత్రకూటమున మాల్యవతి నదీ తీరమున నివాసమేర్పరచుకొనిరి.

అయోధ్యకు ప్రయాణమైన సుమంతుడు మూడవనాటి సాయంకాలమునకు అయోధ్యకు చేరినాడు. తరువాత సుమంతుడు, అయోధ్యవాసులకు, దశరథునికి, ఆయన పత్నులకు రాముని క్షేమములు తెలిపినాడు. దశరథుడు సీతారామలక్ష్మణుల క్షేమములను మరల మరల సుమంతుని అడిగి తెలుసుకొన్నాడు, మిక్కిలి దుఃఖితుడైన దశరథుడు మూర్ఛిల్లినాడు. తదుపరి దశరథుడు పుత్రశోకముతో మరణించెను.

దశరథుడు మరణించిన పిదప మంత్రులు, పురోహితులు సమావేశమై వసిష్ఠుని సలహాప్రకారము, మేనమామగారింట మండిన భరతునికి దూతల ద్వారా వర్తమానము పంపినారు.

దూతలు అయోధ్యనుండి బయలుదేరి హస్తి నాపుర సమీపమున గంగానదిని దాటి, కురుజాంగల దేశముగుండా నడచి పాంచాల దేశము చేరి, అచటనుండి పడమటి దిక్కుగా పోయి, శరదండానదిని దాటి, సత్యోపయాచనమును పుణ్యవృక్షమునకు ప్రదక్షిణము నమస్కారము చేసి కుళింగపట్టణము చేరినారు. అచటనుండి బయలుదేరి ఇకుమతీ నదిని దాటి కేకయ రాజధానియగు గీర్నిపటమునకు రాత్రిసమయమునకు చేరినారు, వసిష్ఠుని ఆజ్ఞ మేరకు భరతుడు శత్రుఘ్నునితో అయోధ్యకు చేరెను.

అయోధ్యలో భరతుడు జరిగిన అన్ని విషయములు తెలుసుకొని చాల దుఃఖించెను. తనతల్లి అధర్మమునకు పాల్పడినదని ఆమెను నిందించెను. శ్రీరాముని అయోధ్యకు పిల్చుకొని వచ్చి పట్టాభిషేకము చేయుటకు నిశ్చయించినాడు. శ్రీరాముని పిలుచుకొని వచ్చుటకు సైన్యముతోను, తల్లులతోను, మంత్రి, సామంతులతోను, వసిష్ఠులవారితో వనమునకు బయలుదేరెను.

భరతుడు సైన్యసమేతుడై వచ్చుటవలన, భరతునికి శ్రీరాముని యెడల దురుద్దేశ్యము ఉండవచ్చునని గుహుడు సంశయించినాడు. కాని భరతుని కలుసుకొన్న తరువాత అతనికి అట్టి దురుద్దేశ్యము లేదని

గ్రహించి వారినందరిని స్నేహపూర్వకముగా గంగానదిని దాటించినాడు. వారు భరద్వాజాశ్రమము చేరినారు. భరద్వాజుని వలన సీతారామ లక్ష్మణుల ప్రయాణమార్గముకు తెలుసుకొన్నాడు. ఆమెరకు ప్రయాణించి సీతారామలక్ష్మణులను సమీపించుచుండగా, లక్ష్మణునికి రహస్యముగా, తురగ, పదాతుల శబ్దము విని చెట్టుపైకి ఎక్కిచూసెను. ఆ వచ్చుచున్న వారు భరతాదులని తెలుసుకొని, దీనిలో ఏదో అపాయమున్నదని శ్రీరామునితో క్రోధపరపగుడై చెప్పెను. శ్రీరాముడు లక్ష్మణునితో విభేదించి భరతాదుల రాక కొరకు నిరీక్షించెను.

శ్రీరాముడు పసిష్టులవారికి పాదాభివందనము చేసినాడు. భరతుడు శ్రీరాముని అయోధ్యకు వచ్చి రాజ్యమును స్వీకరింపుమని ప్రార్థించెను. భరతుడు ఎన్ని విధముల బ్రతిమాలినను రాముడు తన ధర్మపథమును తప్పలేదు, రాజ్యమును స్వీకరించుటకు నిరాకరించెను.

రాముడు తన వనవాసకాలము పూర్తిచేసి అయోధ్యకువచ్చి రాజ్యము పాలించెదనని చెప్పినాడు. రామభరత సమాగమము వీక్షించుచున్న ఋషి పుంగవులు గూడ భరతుని జూచి, "భరతా! నీతండ్రి స్వర్గమున నే యుండుట కిష్టుపడుదవేని, రామునిమాట నంగీకరింపుము అని చెప్పిరి. ఋషుల మాటలకు రాముడు, భరతుడు సంతసించినారు.

రాముని హితవాక్యము లకు సమ్మతించిన భరతుడు, స్వర్ణాలంకృతమైన పాదుకలపై రామునిపాదములుంచుమని ప్రార్థించెను. ఆ పాదుకలె లోకమునకు శుభము చేకూర్చగలవని చెప్పెను. అటులనే రాముడు పాదములుంచిన పాదుకలను భరతునకిచ్చెను.

భరతుడు రామపాదుకలకు నమస్కరించి, "రామా! నీ వనవాసకాలము పదునాలుగు సంవత్సరములు నేను జలధారియై, నారచీరలు ధరించి, ఫలాదులను ఆహారముగా తీసుకొనుచు, నీకుమారుగ నీ పాదుకలకే రాజకార్యములు నివేదించుచు. పట్టణము వెలుపలనే నివసించును. పదునాలుగు సంవత్సరములు పూర్తియైన మరుసటి

దినమూ నీవురానియెడల నేను అగ్నిప్రవేశము చేయుదును" అని చెప్పెను. రాము డందులకు సమ్మతించినాడు.

భరతుడు రామపాదుకలు తీసుకొని, శిరముపై నుంచుకొని శత్రుఘ్నునితోను, తన పరివారము తోను రథమూపై పయనించి, అయోధ్య చేరి, పాదుకాపట్టాభిషేకము చేసి తాను నంది గ్రామమున నివసించుచుండెను.

శ్రీరాముడు చిత్రకూటమునుండి వెడలుట

శ్రీరామునికి. భరతుడు, తల్లులు, అయోధ్యప్రజలు మరల మరల జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచుండుటవే పేరొకప్రదేశమునికు పయనమైనారు. ఆ సమయమున భిన్నవదనులైన ఋషి పుంగవుల చూచి వారి వ్యధకు కారణమడిగినాడు.

"రావణుని తమ్ముడు భరుడను రాక్షసుడు ఋషులనందరిని బాధపెట్టుచున్నాడు. కొంతమందిని వధించినాడు." అని చెప్పినారు. రాముడు వారికి అభయప్రదానము చేసెను.

అత్రి మహాముని ఆశ్రమము

చిత్రకూటము నుండి సీతారామలక్ష్మణులు అత్రి మహాముని ఆశ్రమ నకు వెళ్ళినారు. మహర్షికి నమస్కరించినారు.

అత్రి, అనసూయలు సీతారాములను సత్కరించినారు.

అనసూయ సీతకు ఎన్నడు వాదని పుష్పమాలలు, నిరంతరం కాంతివంతముగ నుండు నగలు. వస్త్రములు, పండుగంధములు ఇచ్చి నది, సీతాదేవితో స్వీకరించినది. అనసూయ సీత స్వయంవర విశేషములను మరల వినగోరినప్పుడు ఆ వృత్తాంతము ను వివరించి చెప్పినది.

మరునాడు వారు ప్రవేశించవలసిన అరణ్యమును గూర్చి మునులు చెప్పసాగినారు. అచట చుష్టస్వభావులైన రాక్షసులు నానారూపములతో వచ్చి ఋషులను బాదించుచుగమరనియు కొన్ని సమ

యములలో వారిని వధించి భక్షింతురనియు, అదియును గాకకృత
మృగముల వలన సైతము ప్రమాదము వాటిల్లుచుండుననియు రాము
నకు చెప్పినారు మహర్షులు ప్రమాద రహితమైన మార్గమును సూచించి
నారు

మహర్షులు నడచిన మార్గముననే నడచుడు ఉత్తమ మార్గము
అందువలన సత్యలక్ష్మి గలుగ గలదు (199-21) అని రాముడు నిశ్చ
యించెను,

రాముడు సూర్యుని వలె ప్రకాశించుచు నడచు చుండగా.
చాయాదేవి వలె సీతాదేవి రాముని వెంటనడచుచున్నది. (199-22)
అయోధ్యకాండము సంపూర్ణము.

ఓం శాంతిః

చైత్రరామ్

$4(2)$

NOT TO SCALE

- 1) అయోధ్య
- 13) తమసానది
- 14) శృంగేరిపరము
- 15) భరద్వాజాశ్రమము

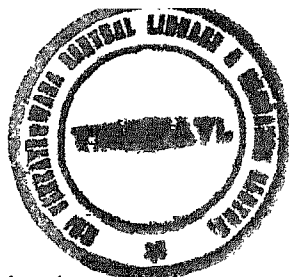
శ్రీ శ్రీ
కృష్ణ

- 16) వాల్మీకి ఆశ్రమము
- 17) చిత్రకూటము
- 18) హస్తినాపురం
- 19) కురుజాంగల
- 20) గిరివ్రజము
- 21) నందిగ్రామము
- 22) అతిమహాముని ఆశ్రమము

১২২

అయోధ్యకాండము

4 (3) విశేషాంశములు

శేకయరాజ్యము : బియాన్, సప్లైజ్ నడుల నడుమగల దేశము
దశరథుని రాణులలో ఒకరైన కై కేయియొక్క తండ్రి రాజ్యము.

Source India in the Ramayana Age- Page 327

S.N. Vyas

(జలాల్ పూర్) (1)గిరిప్రజ (రాజగృహ) పంజాబులోని బియాన్
నది ఉత్తరపు గట్టున ఉన్నది. భరతునియొక్క మాతామహుడును,
శేకయ దేశమునకు రాజును అయిన అశ్వపతియొక్క రాజధాని.

Source History of Ramayana and Indo Aryan
Society in India and Ceylon Page 39-SCDE

M.A.B.L. (I.E.S. Retd.)

(13) తమసా నది (Toms) : శ్రీరాముడు అయోధ్యను వదిలిన
తరువాత దాటిన మొదటి నది తమసా ఇది అజంగద (Azangarh)
గుండా ప్రవహించి, బాలియా జిల్లాలో గంగానదిలో కలియుచున్నది.

Page 329 India in the Ramayana Age

Dr. S.N. Vyas

శ్రీరాముడు వవవాసమునకు బోవుట : శ్రీరాముడు తమసానదిని
దాటి (విక్రమస్థానము) అచటి నుండి దక్షిణముగా 10 మైళ్ల దూరమున
నున్న పేదశృతి నదిని దాటినాడు. ఆ తరువాత అచటికి దక్షిణదిశలో
16 మైళ్ల దూరమున నున్న గోమతిని దాటినాడు, అచటి నుండి దక్షిణ
దిశలో 22 మైళ్ల దిశలో నున్న నృందికా (Sai) నదిని దాటినాడు.
తరువాత సోరాన చేరి (25 మైళ్లు) అక్కడి నుండి పడమటి దిశగా
గ్రామూరు దగ్గర గంగాతీరము చేరినాడు.

(Notes on the Map) (14) శృంగిచేరపురము (Srिंगaurr)

(అలహాబాద్ జిల్లా గెజిటీర్ పుట 300)

శృంగాపూల్ ఒకప్పుడు చాల ప్రాముఖ్యతగల ప్రదేశము. అది నిటారుగా వున్న ఎత్తయిన గుట్టపైన గంగానదికి అభిముఖంగా నిర్మింపబడినది, కాని నదియొక్క ఉధృతవేగమునకు పట్టణములోని ఎక్కువ భాగము శిథిలమైనది.

ఇచట పెద్ద పెద్ద ఇటుకలచే కప్పబడి వున్న దిబ్బ ప్రాచీన పట్టణమైన శృంగవీరపుర స్థలమిదియే ననుటకు నిలిచిదియున్న. తరువాత 1935 వరదలలో అవృశ్యమైనది.

Foot note on the secetch map in the book Lanka
T .Parama Sri Vayya

శృంగవీరపురము అలహాబాదు నుండి అయోధ్యకు పోవు రోడ్డులో
20 మైళ్ళు

శృంగవీరపురము (Srinveerapuram) గంగానది గల ప్రయాగకు
18 మైళ్ళ దూరమున వాయువ్యదిశన నున్నది.

Ref. Page 329 India in the Ramayana S.N. Vyas

15 భరద్వాజాశ్రమము : ప్రయాగ (అలహాబాద్) దగ్గర వున్నది,
భరద్వాజుడు సప్త బుములలో ఒకడు,

India in the Ramayana Page 325 S.N. Vyas
ప్రయాగ కడపటి పెజీలో విశేషములున్నవి.

16 వాల్మీకి అశ్రమము : ప్రయాగ నుండి 20 మైళ్ళ దూరంలో
గంగకు దక్షిణమున తమసా (Toms) నది తీరమున వున్నది.

ఉత్తరకాండముప్రకారము కాన్పూరునకు 14 మైళ్ళదూరమున
వున్నదని చెప్పబడుచున్నది.

India in the Ramayana Age-Page 330

17. చిత్రకూటము : బుందేల్ ఖండ్ లో కమటా నాదగిరి ఇది

మందాకిని లేక పయస్విని అను వదితీరమున నున్నది. శ్రీరాముడు తన వనవాసములో ఇక్కడ గడిపినాడు.

India in the Ramayana Page 337

చిత్రకూటము : సీతారామలక్ష్మణులు చిత్రకూటము చేరుటకు ప్రయాగ దగ్గర యమునను దాటి యమునా నది దక్షిణపుటడ్డు వెంబడి నైఋతి దిశగా పయనించిరి.

మందాకిని : పయస్విని (పైనుని)కి ఉపనది. చిత్రకూట పర్వతమునకు. చిత్రకూట అరణ్యమునకు ఉత్తరపుసరిహద్దు
Historicity of Ramayana and Indo Aryan Society
in India and Ceylon Page 108 (SCDe. MA, BL
(IES Retd.)

చిత్రకూటము భరద్వాజాశ్రమమునకు 2 1/2 యోజనముల దూరము (20 మైళ్లు 1 యోజనమునకు 4 క్రోసులు)
Historicity of Ramayana

21 నంది గ్రామము : అయోధ్యకు తూర్పున ఒక క్రోసు లేక 2 మైళ్లు దూరమున ఉన్నది. (N.L. Dery ప్రకారము) (ఇండియా సర్వే పటములో) అయోధ్యకు నైఋతి దిశగా చూపబడినది.
Page 109 Historicity

బాద్లో వున్నది ఘోజాబాద్ కు 8 లేక 9 మైళ్లు దూరములో వున్నది. శ్రీరాముని వనవాసకాలమున భరతుడు ఇచ్చట నివసించెను.
India in the Ramayana Age Page 328 Dr. S.N. Vyas

22. అశ్రమహముని అశ్రమము , ఇది దండకారణ్య సరిహద్దు ప్రాంతములో నున్నది. (రామానుజుని ప్రకారము దండకారణ్యము సామృత్యపర్వతములకు కృష్ణా నదికి మధ్య ప్రదేశము)
Historicity of Ramayana Page 110 SC. Dr.

(Page 104 to 106 Historicity of Ramayana and Indo Aryan Society in India and Gylon SC, De. MA, BL, IES Retd.)

ఆధారంగా—

శ్రీరాముడు ప్రవాసమునకు పోవుటయు, దశరథుడు మరణించుటయు జరిగిన అనంతరము (పంజాబులోని) కేకయ నుండి భరత, శత్రుఘ్నులను రప్పించుటకై అయోధ్య నుండి దూతలు పయనించుట

వారు సరయు నదియొక్క ఉపనదియైన మాలిని (చావుకా) దాటినారు. అచటి నుండి వాయువ్య దిశగా పయనించి, ఉత్తర పాంచాలకు చేరినారు, (దీని రాజధాని అహిచ్ఛాత్ర) ఇచట నుండి హస్తినాపురవద్ద గంగను దాటి పడమటి దిశగా, కురుజంగలి అటవీ ప్రాంతముగుండా పయనించినారు, అటనుండి ఉత్తరదిశగా పోయి, కార్పాలోకు పశ్చిమదిశగా వున్న శరదండా నదిని (చౌతాంగ్) దాటి కుళింద పట్టణము సల్లెజ్జేకు సరస్వతికి మధ్యగల ప్రాంతము) గుండా పోయి అటనుండి అభికాల, తేజోభిభావన అను గ్రామములగుండా పోయి నల్లెజ్జే ఉపనదియైన ఇక్షుమతిని దాటినారు. అచటి నుండి లూధియానా, జీలెందర్ మధ్యనగల బాహ్లికాన్ అను ప్రదేశముగుండా పయనించి వాయువ్యదిశగా మరలిపోయి సుదామి వర్షతము దగ్గరకు చేరినారు. తరువాత జలంధర్ కు వాయువ్యదిశగా వున్న విపాసా (వియాన్) నదిని, పొల్మలీని దాటి దాటినారు, తరువాత వాయువ్య దిశగా పోవుచు. అనేక నదులను ఆరణ్యములను దాటి గిరిప్రజము చేరినారు. కన్నింగ్ హెం ప్రకారము బలాల్ పూర్ కేకయ రాజధాని. ibid-21

మాలిని నది : సరయూ నదికి ఉపనది, అపరతాలకు (Beaich) పడమటిగాను, ప్రణంబ (సీతాపూర్)కు ఉత్తరముగాను ప్రవహించు చున్నది,

ఉత్తరపాంచాలి : ఈ దేశము నకు రాజధాని అహిచ్ఛాత్ర, ఈ ప్రదేశము బిల్వార్ కు ఉత్తరము. తూర్పు, దక్షిణము గాను ఉన్నది.

హస్తి నాపురము : మవనాకు వాయువ్య దిశలోను మీరట్టకు
22 మైళ్ళు వాయువ్య దిశలోను ఉన్నది,

కురుజాంగల : అటవీ ప్రాంతము ఢిల్లీకి ఉత్తరముగాను,
తానేశ్వరకు దక్షిణముగాను ఉన్నది,

శరదండా నది : (చౌటాంగ్) కార్పాలాకు పడమటగా వున్నది
(See the Survey of India, Punjab map LX VIII-15)

కుళింద పట్టణము : (సల్లెజ్ నదికి సరస్వతికి మధ్యగల
ప్రాంతము.

తేజోభిభావన, అభికాల గ్రామములు :

ఇక్షుమతి నది : బహుశా లూథియానాకు ఉత్తరదిశన
ప్రవహించుచున్న సల్లెజ్ ఉపనదియై యుండునా!
A LX VIII-17

బాహికన్ లేక బాహ్లికన్ : లూథియానాకు, జలంధర్ కు మధ్య
ప్రాచీన విపాసా ప్రవహించిన ప్రాంతము,
Ibid-18

సుదామ పర్వతము : బాహ్లికన్ కు వాయువ్య దిశన గల
పర్వతము, (జలంధర్ కు సమీపమున నున్న పర్వతమా!)

విపాసా (బియాస్) నది : జలంధర్ కు వాయువ్యదిశన వున్నది,

సాల్మలీ నది : రావిగానిదాని ఉపనది అయి వుండునేమో!

గిరివ్రజ : (జలాల్ పూర్ కేకయ రాజధాని.

Cunning ham Ibid-21)

Pages 104 to 106 Historicity of Ramayana and
Indo Aryan Society in India and cylon S.C. De,
M.A , B.L., (IES Retired)

ప్రయాగ : అలహాబాద్ స్థేషను నుండి కాశీకి పోవుపపుడు
2 మైళ్ళ దూరమున పచ్చు మొదటి స్థేషను ప్రయాగ. (సేజీ 302)

సుందర భారత యాత్ర, (త్రిపేణి సంగమము)

ప్రయాగ పర్వతీర్థములకు అధిరాజు (తీర్థరాజము) ఇది
మూడు భాగములుగా వున్నది,

1. ప్రయాగ : గంగా యమున మధ్య ప్రాంతము.
2. అలర్కపూర్ లేక అరైల్ : యమున పశ్చిమ తీరము.
3. ప్రతిష్ఠాపురము లేక ఝలసి, గంగా దక్షిణతీరమున
నున్నది.

పేజీ 306 సుందర భారత యాత్ర.

అ యో ద్య కా ం డ ము
విశేషాంశములు
సంపూర్ణము

5 (1) అరణ్యకాండము

శ్రీరాముడు, సీతాలక్ష్మణ సమేతముగా 23 దండకారణ్యము ప్రవేశించినాడు, అచటి ప్రకృతి చాల హృదయరంజకముగా నున్నది. రాముడు ఒక అశ్రమ వాటికను సమీపించినాడు.

జ్ఞానస్వరూపులైన ఋషి పుంగవులు సీతారామలక్ష్మణులకు ఎదురు వచ్చి స్వాగతమిచ్చి ఒక పర్వతాలలో విడిది వీర్పాటుచేసి అతిథి సత్కారములు చేసినారు. మునులు వారి కష్టసుఖములు చెప్పుకున్నారు, (1-18)

“రామా! మేము తపోనిష్ఠలో నుండువారము గనుక మారక్షణకు నీవే రక్షకుడవు. నీవే మాకు ప్రభువు.” అని రామునికి విన్నవించినారు.

మరునాటి ఉదయమున మునులవద్ద శలవు తీసుకొని సీతారామ లక్ష్మణులు భయంకరమైన అటవిలోకి నడక సాగించారు,

అట్లు వారు అరణ్యములోనికి నడచివెళ్లుచుండగా అతిభయంకర రూపుడైన ఒక రాక్షసుడు వారికి ఎదురైనాడు. రామలక్ష్మణులను చూచి, “మీరు స్త్రీతో అరణ్యమునకు వచ్చుట, మునివేషధారులై యుండుట, ఆయుధములు ధరించియుండుట, మీ ప్రవర్తనము పరస్పర విరుద్ధముగా నున్నవి, ఈమె నా భార్యగా నుండ తగును, నాపేరు విరాధుడు, మీ ఇద్దరిని చంపెదను” అనెను, రాముడు విరాధునితో, “నీవెవ్వడని” అడుగగా, ముందు రామలక్ష్మణులెక్కడి వారో తెలుపుమని విరాధుడు ఎదురు ప్రశ్న వేసెను. అందులకు రాముడు తన వృత్తాంతమును తెలిపి, విరాధుని తన వృత్తాంతమును తెలుపుమని రాముడు అడిగెను, విరాధుడు “నేను జయుని పుత్రుడను శతహృద మా తల్లి. నా పేరు విరాధుడు, నేను ఆయుధము లవలన మరణించనని బ్రహ్మవలన నరము పొందియున్నాను. సీతను ఇచటనే వదిలి మీరు వెడలిపొండు” అనిచెప్పెను. అందులకు రాముడు ఉగ్రుడై

విరాధునిపైకి బాణములు వేసెను. సీతాదేవిని క్రింద పదలి విరాధుడు శూలము తీసుకొని రామలక్ష్మణులపైకి పోయినాడు. రాముడు బాణములు వేసి, ఆ శూలమును రెండు తునియలుగా చేసెను. విరాధుడు అంతటితో ఆగక రామలక్ష్మణులను ఎత్తుకొని అడవిలోనికి పోయినాడు. అచట దూరముగా ఒంటరిగావున్న సీతాదేవి అర్తనాదము విన్న రాముడు, ఆ రాక్షసుని కుడిచేతిని నరుకగా, లక్ష్మణుడు ఎడమ చేతిని నరికినాడు. విరాధుడు క్రిందపడినాడు, రామలక్ష్మణులు వానిని త్రొక్కి ముద్దగా చేసినను చావలేదు. ఈ రాక్షసుడు అయుధములచేత చావడు కావున వానిని ఒక గోతిలో పాతిపెట్టుటకు నిశ్చయించినారు. విరాధునికి పూర్వజన్మ స్మృతి వచ్చి తనను క్షమింపుమని వేడుకొనెను

తను తుంబురుడను గంధర్వుడ ననియు, కుబేరుని శాపవశమున రాక్షసుడుగా నై తిననియు చెప్పెను. ఏ దినమున శ్రీరాముడు తనను పధించునో ఆ దినమున శాప విముక్తి కలుగునని చెప్పెను. మరియు రామునితో, "రామా! ఇచటికి ఒకటిన్నర యోజన దూరమున శరభంగ మహాముని ఆశ్రమమున్నది. వారిని సందర్శించిన మీకు శుభము కలుగును" అని చెప్పినాడు. రామలక్ష్మణులు ఆ రాక్షసుని శవమును గోతిలో పెట్టినారు, విరాధుడు స్వర్గస్థుడైనాడు.

సీతారామలక్ష్మణులు అడవిలో ముందుకు సాగిపోయిరి,

24 శరభంగ ఆశ్రమ సమీపమునకు సీతారామలక్ష్మణులు వచ్చినారు. అట్టి సమయమున ఇంద్రుడు, దేవతలతో వచ్చి శరభంగునితో విద్యో రహస్యముగ సంభాషించుచుండెను. శరభంగునితో ఇంద్రుడు మాటలాడుచుండుట రాముడుగమనించి, విషయము తెలుసుకొనుటకు ఆశ్రమమువైపు వచ్చుచుండెను. ఇది మూసీంద్రా! రాము డిటువైపు వచ్చుచున్నట్లున్నది. శుభకార్యము పూర్తియగువరకు అతనితో సంభాషించకూడదు, తరువాత దర్శింప వచ్చును." అని చెప్పి స్వర్గమునకు వెళ్ళెను,

సీతారామలక్ష్మణులు శరభంగ అశ్రమమునకు వచ్చినారు.
 “ఋషింద్రా! ఇప్పుడు మీ దగ్గరికి వచ్చి వెళ్ళినది ఇంద్రుడే కదా?” అని
 రాముడు శరభంగుని అడిగినాడు.

ఇంద్రుడు నన్ను బ్రహ్మలోకమునకు తోడ్కొనిపోవుటకై
 వచ్చినాడు. కాని, మీ దర్శనము చేసుకొనిన తరువాత కార్యము
 చూసుకొనవచ్చునని తలచినాను అని మునీశ్వరుడు పలికినాడు.

అటుపై ఆ అరణ్యములో సీతారామలక్ష్మణులు నివాసము
 చేయుటకు అనువైన ప్రదేశమును సూచింపవలసినదిగా రాముడు
 శరభంగుని కోరెను.

శరభంగుని సలహామేరకు అచటికి సుతీక్ష్ణమహాముని అశ్రమము
 నకు వెళ్ళినారు.

సీతారామలక్ష్మణులు సుతీక్ష్ణుని అశ్రమమునకు వచ్చి ఋషి
 పుంగవునికి నమస్కరించినారు మునిపుంగవుడు వారిని తనఅశ్రమము
 నందే నివసింపవలసినదిగా కోరినారు. కాని శ్రీరాముడు కొన్ని
 కారణములవలన అచట నుండుటకు సమ్మతింపలేదు, అచట నుండి
 బయలుదేరి పంచాస్సరస నరస్సును తిలకించినాడు. మరల సుతీక్ష్ణ
 ముని అశ్రమమునకు వచ్చినారు. మునీశ్వరుని సూచన మేరకు 26
 అగస్త్యభ్రాత అశ్రమమునకువెడలి అచటి నుండి 27 అగస్త్యాశ్రమము
 నకు చేరినారు. అచటి శ్రీరాముడు లక్ష్మణునికి అగస్త్య మహాముని
 చరిత్రమును, ప్రభావమును వివరించినాడు. అగస్త్య మహాముని
 సీతారామలక్ష్మణులను సత్కరించి, శ్రీరామునికి విశ్వకర్మచే నిర్మిత
 మైన విమలధనుస్సును బ్రహ్మదత్తమైన బాణమును, దేవేంద్రుడు
 ప్రసాదించిన అక్షయ బాణతూణీరమును, ఖడ్గమును రామునకిచ్చి
 ఆశీర్వదించినాడు. తరువాత వారికి వనవాసము పూర్తి చేసుకొనుటకు
 అనువైన ప్రదేశము అచటికి ఉత్తరమున రెండు యోజనముల

చూరమున ఇప్పచెట్లు సమూహముమధ్య ఒక పెద్దవటవృక్షసమీపమున గల పంచవటి 28 యని తెలిపెను.

మహర్షి సూచనమేరకు సీతారాములు పంచవటికి పయనమైరి. మార్గమధ్యమమున అగస్త్యుడు సూచించిన మర్రిచెట్టుమీద దశరథుని నఖండై న జటాయువు ఆను గృధ్రరాజమును చూచినారు. జటాయువు శ్రీరామునికి తన వంశచరిత్రనంతయు తెలిపెను. తరువాత జటాయువు పంచవటి చేరి గోదావరి నది సమీపము న చక్కని పర్ణశాల నిర్మించుకొనిరి,

శరదృతువు గడచి హేమంత ఋతువు ప్రవేశించినది. ఒకనాడు సీతారామలక్ష్మణులు పర్ణశాలలో కూర్చుని యున్నపుడు రావణుని చెల్లెలు శూర్పణఖ పర్ణశాల ప్రాంతమునకు వచ్చినది రాముని మోహనాశారము చూచి పరవశించి కామమోహితయైనది, రామ లక్ష్మణుల క్షేషధారణ వారి ప్రక్కనున్న సీతాదేవిని చూచి, అన్నియు పరస్పర విరుద్ధముగా నువ్వవనియు, వారిట్లు పనవాసమునకెందులకు వచ్చిన వివరములు అడిగెను. అందులకు రాముడు శూర్పణఖకు అన్ని వివరములు తెలిపినాడు. రాముడుగూడ శూర్పణఖను వివరము లడుగగా తాను రావణుని చెల్లెలు శూర్పణఖ యనియు కామరూపిణి యనియు, అరణ్యమున సంచరించుచుండు ననియు, కుంభకర్ణుడు గూడ తన తోబుట్టువనియు చెప్పినది. విభీషణుడను అన్నకూడ కలడనియు, అతనికి రాక్షస గుణము లేవియు లేవనియు చెప్పినది, శూర్పణఖ తనను భార్యగా స్వీకరింపుమని రాముని అర్థించెను. తనకు భార్య ఉన్నదనియు, తన తమ్ముడైన లక్ష్మణుడు అందగాడనియు, ఒంటరివాడనియు, కావున అతని చెంతకు పొమ్మనెను. శూర్పణఖ అటులనే లక్ష్మణుని వద్దకు వచ్చి తనను భార్యగా స్వీకరింపుమని యాఠెను. లక్ష్మణుడందులకు సమ్మతించలేదు. వెంటనే శూర్పణఖ సీతపైకి వెళ్ళినది. అందుల కాగ్రహించిన రాముడు శూర్పణఖను

కురూపిని చేయుమన లక్ష్మణునికి చెప్పగా లక్ష్మణుడు శూర్పణఖ ముక్కు చెవులు కోసివైచినాడు తనకు కలిగినబాధను, తనకు జరిగిన పరాభవమును గూర్చి దుఃఖముతో శూర్పణఖ జనస్థానములోని ఖరునితో చెప్పకొనెను.

ఖరుడు ఉగ్రుడై, తన సేనా నాయకుడైన దూషనునితోను త్రిశిరునితోను పదునాలుగువేల మంది సైనికులతోను, రామలక్ష్మణుల పైకి యుద్ధము నకు వెడలినారు. సీతాదేవిని గుహలోవుంచి, లక్ష్మణుని గుహవద్ద రక్షకుడుగా నుండుమని, రాముడు తానొక్కడే ఖరదూషణులను త్రిశిరులను పదునాలుగువేల మంది రాక్షసులను సంహరించెను

ఖరదూషణాదుల సంహారానంతరము పర్వతాలలో సీతారామ లక్ష్మణులు ప్రశాంతముగ కాలము గడుపుచుండిరి

రావణాసురుని గూఢచారియైన అకంపనుడు రావణుని కడకేగి జనస్థానము నందుగల రాక్షసుల నందరిని గొప్ప పరాక్రమశాలియైన రాముడొక్కడే హతమార్చినాడని తెలిపినాడు.

ఈ వార్త విన్న రావణుడు కోపోద్రిక్తుడై తానే స్వయముగవెళ్ళి రాముని వధించుచుటకు పూనుకొనినాడు. రాముని వధించుట అంత సులభముకాదనియు, అతని భార్య సీతాదేవిని అపహరించి తెచ్చినచో భార్యా వియోగమువలన, అతడు కొంత బలహీనుడగు ననియు అప్పుడు రాముని వధించుట సులభమవియు అకంపనుడు రావణునికి సలహా ఇచ్చెను. రావణుడందులకు సమ్మతించెను.

మరునాటి ఉదయమున రావణుడు రథములో బయలుదేరి మార్గమధ్యంలో నున్న మారీచుని అశ్రమమునకువెళ్ళినాడు. మారీచుడు రావణునికి అతిథిమర్యాదలు చేసినాడు. రాముడను వాడు వచ్చి జనస్థానమునందలి 29 రాక్షసుల నందరిని ఖరదూషణాదులతో సహా

హతమార్చినాడనియు, తాను అతని భార్యను అపహరించుకొనిపోదలచి నట్లు మారీచునికి చెప్పినాడు. అందులకు మారీచుని సాయ ముర్పించినాడు.

ఇట్టి దుష్కార్యమునకు ఉపక్రమించుట మంచిదికాదనియు రామునితో వైరము రావణుని సర్వనాశనమునకు దారితీయగలదనీయు రాణునిని బోధింపగా రావణుడు లంకకు తిరిగిపోయెను.

రావణుడు కొలువు దీరియున్నపుడు అచటికి శూర్పణఖ వచ్చినది

“జనస్థానములో వేలమంది రాక్షసులను ఒకటిన్నర ముహూర్త కాలంలో వధించినాడు ఖరుడు గూడ హతమైనాడు ఇంత జరిగినా వీడు ఏమియు తెలిసినట్లులేదు. రాజును దీర్ఘచక్షుడందురు, చారులు లేరా? రాజలక్షణం నీయందొక్కటి కానరాకున్నది. నీవు త్వరలో రాజ్యంను పొగొట్టుకొని నాశనమగుదువని తోచుచున్నది రాజు క్యూరుడు గాను గర్విగాను ఉండిన యెడల అపదలో అతనికి తనవచ్చెరును సాయపడరు. ఆ రాముని భార్య సీత నీకు తగిన భార్య రూపవతి. ఆమెను నీవద్దకు తెచ్చుటకు నేను ప్రయత్నించినపుడు లక్ష్మణుడు నా ముక్కుచెవులను ఖండించినాడు నీవు రామలక్ష్మణులను వధించి సీతను తెచ్చుకొనుము” అని రావణునికి బోధించినది. అంత రావణుడు తిరిగిరి మారీచుని దగ్గరకు వచ్చి, మారీచుని హితబోధను తిరస్కరింపు మారీచుని బంగారు రూపంలోకివెల్లి సీతాపహరణకు అనుకూల పరిస్థితులు ఏర్పరచవలెనని ఆజ్ఞాపించెను,

మారీచుడు లేడిరూపము న పర్ణశాలచేరుకొనెను, సీతాదేవి బంగారు లేడినీ తెచ్చి ఇమ్మనీ శ్రీరామునీ కోరెను, శ్రీరాముడు లక్ష్మణునీ పర్ణశాల వద్ద యుండవలసినదిగా తెలిపి. బంగారులేడినీ పట్టుకొనుటకు పోయెను. ఆ తరువాత బంగారు లేడిని పట్టుకొనుట ఆసాధ్యమునీ శ్రీరాముడు శస్త్రంతో సంహరించెను. మారీచుడు చనిపోవుట కుముసుపు

“హా సీతా! హా లక్ష్మణా!” అని దిక్కులు పిక్కటిల్లునట్లు కేక వేసెను, ఆ ఆర్తనాదము విన్న సీత, లక్ష్మణునితో, “లక్ష్మణా! మీఅన్న అపదలో యున్నట్లున్నది. వెళ్ళి కాపాడుము” అనెను, లక్ష్మణుడు సీతతో,

“అమ్మా! ఇది రాక్షసమాయ శ్రీరామునకు ఎటువంటి భయము నులేదు, నేనిక్కడ నుండి వెళ్ళినచో, రాక్షస సంతులమైన ఈ మహారణ్యము నీకాపదలుగజేయును అనెను. ఇది విన్న సీత కోపోద్రిక్తమానసుడాలై అపదలో నున్న అన్నను కాపాడుటకు వెనుదీయు నీవు దురాలోచలో నున్నావు అని నిందించెను. లక్ష్మణుడు తన శీలమును శంకిస్తున్న సీతతో జాగ్రత్తగా నుండుమని హెచ్చరించి వనదేవతల నుద్దేశించి సీతమ్మను కాపాడవలెనని ప్రార్థించి చెడలిపోయెను,

లక్ష్మణుడు వెడలిన ఏమ్మట రావణుడు పథకము ప్రకారం సన్యాసి వేషధారియై సీతతో భిక్షార్థియై వచ్చినానని చెప్పెను ఆమె లోపలికి వెళ్ళి బయటకు రాగానే, నిజరూపము ధరించి తాను లంకేశ్వరుడనని తెలిపి సీతాదేవిని ఎడమ చేతితో తల వెంట్రుకలను కుడి చేతితో ఊరువులను పట్టుకొని, అంకమున పెట్టుకొని రథముపై లంకకు ప్రయాణమైనాడు సీతాదేవి రాముని తఱచుకొని విలపించుచు అచట వృక్షములను, పర్వతములను, మృగములను, గోదావరి నదీని, తల్లిని, తన దురదృష్టము శ్రీరామునికి, లక్ష్మణునికి తెలుపవలెనని ప్రార్థించెను. పోవు మార్గమున వృక్షముపై నున్న జటాయువును చూచి “జటాయూ! ఈబలవంతుడైన రాక్షసుని ఏదిరించుట నీవలనకాదు కాని, నా అపహరణ వృత్తాంతమును, శ్రీరామునికి, లక్ష్మణునికి తెలుపుము, అని ప్రార్థించెను, కాని జటాయువు తన సమక్షముననే సీత రావణునిచే అపహరింపబడుట చూచి నహింపలేక సీతను రక్షించుటకై రావణునితో యుద్ధమునకు పూనుకొన్నాడు. ఇరువురకును ఘోర యుద్ధం జరిగినది. రావణుని బాణములన్నియు భగ్నపరచి, అతనిని

తన ముక్కుతో, నఖములతో తీవ్రముగ గాయపరచి అతని ధనుస్సును బాణములను, రథమును విరచివేసి అతని సారధిని రథ రక్షకులగు రాక్షసులను సంహరించినాడు, రావణుడు కోపోద్రిక్తుడై జటాయువు ఔక్కులను నరికివేసెను, జటాయువు నేల పడెను,

సీతాదేవిని తీసుకొని రావణుడు ఆకాశమార్గమున పోవుచున్నాడు

ఈ విధముగ ఆకాశమార్గమున పోవునపుడు ఒక పర్వతాగ్రమున అయిదుగురు వానరులుండుట సీతాదేవి చూచినది వీరైనా తన దీనావస్థను రామునకు చెప్పగలరను తలంపుతో తన నగలను ఒక ఉత్తరీయముతో మూట గట్టి వారి మధ్య వేసినది,

నదులను, నగములను, నగరములను సరస్సులను దాటి రావణుడు ఆకాశమార్గమున పయనించి సీతాదేవిని లంకితు చేర్చెను

శ్రీరాముడు మాయలేడిని వధించి పర్వతాలకు తిరిగివచ్చుచుండగా లక్ష్మణుడెదురుపడెను పర్వతాలలో సీతకనిపించకపోగా రామలక్ష్మణులు దుఃఖితులై అరణ్యములో ముందుకు సాగిరి. మార్గమధ్యమున జటాయువు కనబడి బరిగిన వృక్షాంతమంతయు తెలిపెను. తన తనువు చాలించెను. శ్రీరాముడు జటాయువునకు ఉత్తరక్రియలు చేసెను, తరువాత రామలక్ష్మణులు సీతను వెదకుచు అరణ్యమున ముందుకు సాగిరి.

రామలక్ష్మణులు స్థితాన్వేషణలో దండకారణ్యమును దాటి జన స్థానమునకు మూడు క్రోసుల దూరమున నున్న క్రౌంచారణ్యములో మతంగాశ్రమ ప్రదేశము నకు వచ్చినారు. అచట వారికి ఒక గుహ కనబడినది. అచట నున్న అయోముఖి యను రాక్షస స్త్రీ లక్ష్మణుని బట్టుకొని కౌగిలించుకొని తనతో సుఖముగా కాలం గడుపుమని కోరినది

అందులకు లక్ష్మణుడు కోపించి ఆరక్కని ముక్కు చెవులు కోసివేసెను.

రామలక్ష్మణులు ఆడవిలో ముందుకు సాగిరి, వారికి కబంధుడను రాక్షసుడొకడు కనుపించినాడు. అతనికి తల, మెడలేవు. నోరు మాత్రం కడుపులో నున్నది, కబంధుడు అహరము కొరకు రామలక్ష్మణులను అడ్డగించి తన బాహువులమధ్యకు తీసుకొన్నాడు. తన నోరు తెరచి రామలక్ష్మణులను మ్రింగిపోయినాడు. అంతలో రాముడు వాని కుడి భుజమును, లక్ష్మణుడు ఎడమ భుజమును నరికి వేసినారు, ఆ రాక్షసుడు నేలకూలెను. లక్ష్మణుడు తన వృత్తాంతము నుచెప్పినాడు ఆ మాటలు విన్నపుడు కబంధునికి పూర్వ జన్మ స్మృతి కలిగినది. ఇంద్రుడు తనకు చెప్పిన మాటలు స్ఫురణకు వచ్చినవి.

అంత శ్రీరాముడు కబంధుని కోరికమేరకు దహింపగా కబంధుడు అతని నిజస్వరూపము పొంది శ్రీరామునితో "శ్రీరామా! నుగ్రివుడను వానరవీరుడు, ఋశ్యమూక పర్వతమున నున్నాడు. అతనితో సఖ్యం చేసుకొన్నచో, అతడు నీకు సీతాన్వేషణ కార్యములో జయప్రదంగా సహాయపడగలడు." అనిచెప్పి స్వర్గము నకువెళ్ళెను. (III-73-16 to 20)

అచటి నుండి రామలక్ష్మణులు ఋశ్యమూక పర్వతప్రాంతము వైపు ప్రయాణము సాగించినారు. వారు 30 పంపా సరస్సునకువచ్చిరి ఆ సరస్సుకు ముందువైపున ఋశ్యమూక పర్వతమున్నది. ఆ సరస్సు పడమటి తీరమున మతంగాశ్రమమున్నది.

ఆ రాత్రి పర్వతముమీదనే విశ్రమించిరి. మరునాడుమతంగా శ్రమము చేరిరి అచట మతంగముని ఆదేశానుసారం శబరి శ్రీరామచంద్రుని దర్శనమునకై అనేక సంవత్సరములు నిరీక్షించు

చుండినది. శ్రీరామలక్ష్మణుల రాకలో వారి నాహ్వానించి అతిథ్యము నిచ్చెను. తాను అగ్నిలో ఆహుతియై జన్మసాఫల్యము పొందెను,
(III-94-32 to 35)

శ్రీరామలక్ష్మణులు 31 ఋశ్యమూక దిశగా వెడలిరి,

అరణ్యకాండము సంపూర్ణము

ఓం శాంతి

అరణ్యకాండము - విశేషాంశములు

23 దండకారణ్యము - మహారాష్ట్రము, రామాయణ ప్రకారము చిత్రకూటము నుండి గోదావరి దక్షిణమువరకు విస్తరించియున్న ప్రదేశము, ఇందులోని కొంతభాగమునకు జనస్థానమనిసేరు, పరిజెత్ ప్రకారము బుందేల్ ఖండ్ నుండి కృష్ణానదివరకు గల అరణ్యప్రదేశము.

India in the Ramayana Age - Appendix A

Page 325 - Dr. S.N. Vyas

జనస్థానము : గోదావరి, కృష్ణా మధ్యగల ప్రాంతము.

దండకారణ్యములోని భాగము.

**Historicity of Ramayana and Indo Aryan
Society in India and cylon Page 40 S.C. De.**

24 శరభంగ ఆశ్రమము : ఇది దండకారణ్య నరిహద్దుల నుండి
20 మైళ్ల దూరముకంటె ఎక్కువలేదు.

25 సుతీక్షణాశ్రమము : శరభంగ ఆశ్రమంనకు పడమర దిశగా ఒక దర్భత సమీపమున నున్నది. మందాకిని నదితీరములో నున్నది.

నాసక్ నుండి 7 యోజనములు (56 మైళ్ల దూరములో) నున్నది.
**Historicity of Ramayana and Indo-Aryan Society
 in india and cylon pages 110, 112**

మారీచుని పథస్థానము ; ఇది సాయిఖేడా అమ గ్రామమున
 కలదు.

సుందర భారత యాత్ర

వింధ్య పర్వతములు ; ఇచట శిలలన్నియు విటవాలుగా
 పరుగిడినటుల యున్నవి. పూర్వములు పెరిగి సూర్యుని మార్గమును
 నిరోధించెను. అగస్త్యుడు వింధ్యములకుగురువు. అందువలన దేవతలు
 అతని శరణు వేడిరి. వింధ్యపర్వతములవద్దకు వచ్చిన గురువులు
 అగస్త్యుల వారికి వింధ్యము సాష్టాంగప్రణామము చేసెను. అగస్త్యుల
 వారు వింధ్యపర్వతములను ఆశీర్వదించి "నేను తిరిగి వచ్చునంత
 వరకు నీపీఠముగానే ఆనందంతో పడియుండుమని అజ్ఞాపించి దక్షిణ
 పథము నకు వెడలెను.

సుందర భారత యాత్ర - పుట 322

పంచాస్పరన నరన్న ; (పంచాస్పర తీర్థ) పంచాస్పర తీర్థ
 ఉనయపూర్ (చోటా నాగపూర్) జిల్లాలో వున్నది.

India in the Ramayana Age Page 128

ఈ నరన్న విశేషము : శ్రీ సీతారామలక్ష్మణులు సుతీక్ష్ణశ్రమం
 నుండి బయలుదేరి ఇచటకి వచ్చినపుడు నరన్న నుండి సంగీతం
 వారికి వినవచ్చుచుండెను. ధర్మభృతుడను ఋషివలన దాని
 వృత్తాంతము తెలుసుకొనెను.

మాందకర్ణి యను ఋషి తపోమహిమచే ఆ నరన్న సృష్టింప
 బడినది. అందలి నీటియందే యుండి పదివేల సంవత్సరములు

తపస్సు చేసినాడు, తపోభంగమునకై ఇంద్రుడు అయిదుగురు
అప్పరసలను పంపినాడు, మాందకర్ణి వారికి లోబడి వారితో కాలము
గడుపుచుండుటకై తన తపోమహిమచే ఒక సౌధమునుకూడ నిర్మించు
కున్నాడు. పల్లవుడు క్షీడలతోను, వినోదములతోను, సంగీతముతోను
కాలము గడుపుచుండెను. నరస్సునుండి పచ్చుచున్న ఆ సంగీతము
సీతారామలక్ష్మణులు వినిరి,

26 అగస్త్యత ఆశ్రమము : సుతీక్షాశ్రమము నుండి దక్షిణముగా
నాలుగు యోజనములు (32 మైళ్ళ దూరములో నున్నది).

27 అగస్త్యుని ఆశ్రమము : అగస్త్యుని తమ్ముని ఆశ్రమమునకు
దక్షిణముగా ఒక యోజన దూరములోనున్నది.

28 పంచవటి (నాసిక్) : గోదావరికి కుడివైపుననున్న గ్రామమే
పంచవటి. గోదావరి నది నాసిక్ బర్హమధ్య చిన్నకాలువవలె
ప్రవహించుచుండును.

నాసిక్ : బొంబాయి - మన్నార్ లైన్సులో నాసిక్ రోడ్డు కలదు.
స్టేషన్సుకు నీటికి 51/2 మైళ్ళ దూరము గోదావరి తీరమున గల
పుణ్యక్షేత్రము. ఇచటనే లక్ష్మణుడు శూర్పణకు ముక్కుచెవులు
కోసిన ప్రదేశము. అందుకే ఈ పట్టణమునకు నాసిక్ అను పేరు
వచ్చినది.

గోదావరి పట్టిన చోటు పంచవటి దగ్గరనే. ఈ ప్రదేశమున
రాముడు, దశరథునికి తుండ ప్రదావము చేసెను. రామఘట్టమును
"రామగయ" అనికూడా పిలుతురు. ఇచటనే యొకస్థానమున అయిదు
పటపృక్షములు కలవు. ఇదియే పంచవటి క్షేత్రము.
సుందర భారత యాత్ర పేజీ 118, 119

జటాయువు మోక్షస్థానం. ఈ ప్రదేశమిచటికి, పంచతీర్థంనకు

శ్రీరామ పథము
శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము
5 (2) అధ్యాయము

- 22) అత్రిమహాముని ఆశ్రమము
- 23) దండకారణ్యము
- 24) శరభంగ ఆశ్రమము
- 25) సుశీర్ష ఆశ్రమము
- 26) అగస్త్యభ్రాత ఆశ్రమము
- 27) అగస్త్యశ్రమము
- 28) పంచవటి
- 29) జనస్థానము
- 30) వంశానరస్సు
- 31) ఋశ్యమూకము

శ్రీరాముని వనవాస మార్గము → → →

8 మైళ్ల దూరం మారీచురి వధస్థానం. ఇది సాయిభేదా అనుగ్రామంన కలదు. ఈ గ్రామం పంచవటికి సమీపంన నున్నది.

సుందర భారత యాత్ర

నైమిశారణ్యము : పూర్వం నైమి ప్రదేశం నేడు "సీమసార" అని పిలువబడుచున్నది. నైమిశం 84 మైళ్ళ చుట్టుకొలతగల క్షేత్రం, దీనిని ప్రదక్షించుటకు ఫ్లాలుణబహుళ నెలన ప్రారంభించి చైత్రశుద్ధ 15 (పౌర్ణమికి) ముగింతురు.

సుందర భారతయాత్ర పుట 281, 283

మతంగ ఆశ్రమం - మతంగ మహాముని ప్రభావం :

ఆశ్రమంలోని మునులు వయోభారంచేతను ఉపవాసాదులచేత శక్తి వుడిగి స్నానపానాదులకు సుదూరముపోలేకపోయినందున మతంగ మహాముని తన వంకల్ప మాత్రముననే సప్తసముద్రములకు తన ఆశ్రమమునకు రప్పించినాడు వారు స్నానము చేసిన పిదప చెట్లు మీద ఆరవేసిన వస్త్రములు నిరంతరము తడిగానే యున్నవి.

పూజకుగాను తెచ్చిన పుష్పములు, పుష్పమాలికలు ఎన్నటికిని వాడి పోకుండా వున్నవి. ఇది ఆంతయు వారి తపఃప్రభావము.

ఋశ్యమూకం దగ్గర పుట్టినది పంపా సరస్సు. హంపికి ఈశాన్య దిశనగల గొండి కలదు. ఋశ్యమూక పర్వతమునకు 8 మైళ్ళ దూరాన అనె గొండి వున్నది.

అరణ్యకాండం - విశేషాంశములు

సంరక్షణము

కిష్కింధకాండము

శ్రీరామలక్ష్మణులు మతంగ అశ్రమము నుండి ఋశ్యమూక పర్వత దిశగా వెడలిరి,

31 ఋశ్యమూక పర్వతముపై నున్న సుగ్రీవుడు, తమ దిశగా వచ్చుచు చూచి భయభ్రాంతుడైనాడు వారు ధరించిన జటావల్క్రములు చూచి వారిచే తనపైకి సంపబడిన విరులు మారుషేషములతో విచ్చుచున్నారని అలించెను, తామున్నది ఋశ్యమూక పర్వతముపైన గనుక, తమకెట్టి కడుకలుగదని సుగ్రీవుని మంత్రియైన హనుమంతుడు తన ప్రభువునకు ధైర్యము చెప్పెను. సుగ్రీవుడు ఆ వచ్చుచున్న వారి వివరములు తెలుసుకొని రమ్మని హనుమంతుని సంపెను,

సుగ్రీవుని అనుజ్ఞ ప్రకారము హనుమంతుడు రామలక్ష్మణులను కలుసుకొనుటకు భీతురూపముతో బయలుదేరినాడు. హనుమంతుడు రామలక్ష్మణుల దగ్గరకు వచ్చి రాజ్యపాలన చేయవలసిన వారనియు, సూరులవలె కనబడుచున్నారని, జటావల్క్రములు ధరించి ఈవిధముగ ఆడవులకు రావలసిన కారణమేమిటని వారిని ప్రశ్నించెను, (3-11)

వాడు హనుమంతుని మాటలకు బదులివ్వక మునుసే తన వివరములు చెప్పసాగెను. తన ప్రభువు సుగ్రీవుడను వానరరాజనియు అతడు సద్గుణ సంపన్నుడనియు, ఇతర వివరములన్నియు చెప్పి సుగ్రీవుడు రామలక్ష్మణుల స్నేహము కోరుచున్నాడనియు చెప్పెను, హనుమంతుని మాటలు విన్న రామునికి, హనుమంతుడు విశ్వసంపతగినవాడని నమ్మకము కలిగినది. సుగ్రీవ మైత్రికి ఎదురుచూచున్న సమయమున అతని మంత్రి తమ దగ్గరకు వచ్చినందులకు రామునకు ఆనందము కల్గినది. మరియు హనుమంతుని వాక్పటిమను రాముడు ప్రశంసించినాడు

ఎత్తిచూపి, “ఈవిధముగఎందుకు చేసితివనియుప్రశ్నించెను రాముడు విదోవిధంగ నచ్చచెప్పి వాలిని సంతృప్తిపరచెను. వాలి మరణానంతరం సుగ్రీవునికి కిష్కింధలో³²రాజ్యవాసర పట్టాభిషేకం. అంగదునికి యోవ రాజ్యాభిషేకం జరిగినది. తరువాత అందరు సన్నిహితులైన వర్షా కాలం తరువాత సీతాన్వేషణ జరుగవలెనని నిశ్చయించిరి, అంతవరకు రామలక్ష్మణులు జనపథంన నుండక ఒక గుహలో నుండిరి.

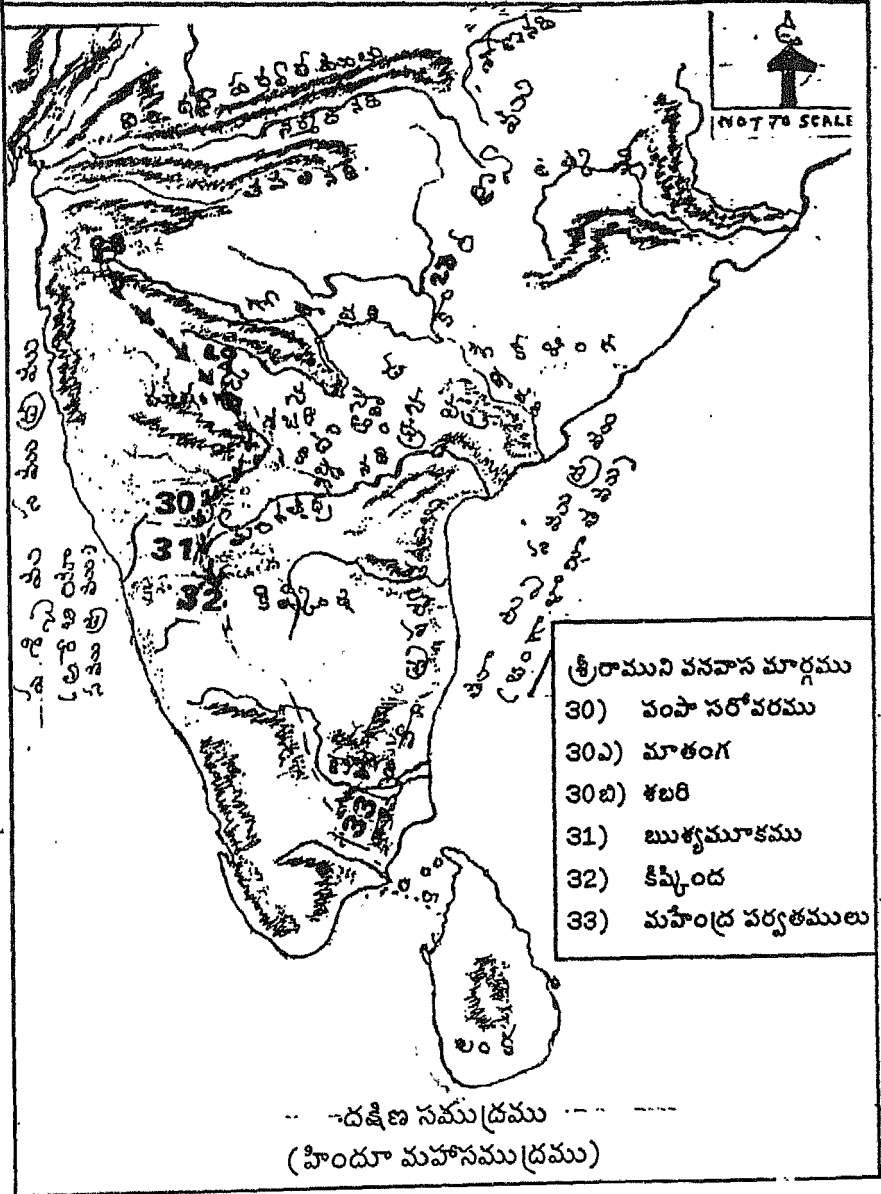
సుగ్రీవుడు సర్వమును మరచి కామోద్రిక్తుడై మధుపానం చేయుచు చేయుచు బాధ్యతారహితంగా నుండెను. ఈ విషయంను గుర్తించిన రామలక్ష్మణులు కోపం చెంది సుగ్రీవుని హెచ్చరించుటకు నిశ్చయించు కొనిరి. లక్ష్మణుడు కిష్కింధకు వెళ్ళి తార హనుమదాదులతో, వాలిని నేలకూల్చిన అస్త్రం ఇంకను రాముని వద్ద పదిలంగా నున్న దనియు, ఆపద ముంచుకొనివచ్చుటకు మునుపే సుగ్రీవునకు విషయం తెలుపవలయుననియు హెచ్చరించెను. తార హనుమంతుడు సుగ్రీవుని ఆపరాధంను, నిర్లక్ష్యంను ఎత్తిచూపి సీతాన్వేషణ ప్రయత్నంనకు అలస్యం చేయక ఏర్పాటు చేయవలెనని చెప్పిరి.

సుగ్రీవుడు వివిధ దిక్కులలో గల వానర వీరులందరిని రప్పించి శ్రీరామునితో, లక్ష్మణునితో సంప్రదించి, సీతాన్వేషణకై వారిని నలు దిక్కులకు పంపెను. అంగద, హనుమ, జాంబవంతాదులను దక్షిణదిక్కునకు పంపెను. హనుమంతునిదగ్గర శ్రీరాముడు తన అంగుళీయంను ఇచ్చి దానిని సీతాదేవికి ఇవ్వవలెనని కోరెను. ఒక మాసం పిదడ తూర్పు, పడమర, ఉత్తర దిశలకు వెళ్ళిన వానరులు తిరిగి వచ్చిరి, దక్షిణదిశకు వెళ్ళిన వానరులకు ఒక మాసం గడువు ముగిసినది సీతాదేవి జాడ తెలియలేదు. భయముతోనుండిన అంగదుడు సుగ్రీవుడు ఈ కారణంన తనను వధించును. అందువల

శ్రీరామ పథము

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము

6 (2) కిష్కింధ కాండము

ప్రాయోపదేశమే శరణ్యమని నిశ్చయించెను. ఈనమయంన జటాయువు
 సోదరుడు సంపాతి, వీరి సంభాషణనంతయు విని, వీరికి కనీసం
 వాక్సహాయము చేయవలెనని సీతయొక్క ఉనికిని స్పష్టముగా
 చెప్పెను. ఆ తరువాత వానరులు మహేంద్ర గిరి చేరి సమీపద్రంలో
 నూరు యోజనముల దూరముగల లంకను విట్లు చేరుట, 'తనీ
 తలోచించిరి.' అనేక తర్జన భర్జనల తరువాత, ఆంజనేయుడొక్కడే
 ఈ కార్యమును విజయవంతముగా పూర్తి చేసుకొని రాగలడని
 నిశ్చయించిన పిదప జాంబవంతుడు హనుమంతుని యశోధైర్య,
 సంపదను, బుద్ధికుశలతను వేనోళ్ళ పొగడి ఆ కార్యమునకు
 సుముఖునిగా చేసెను.

నమూద్రలంఘనము చేయుటకు, హనుమంతుడు 33
 మహేంద్రగిరిపై ఉద్యుక్తుడైనాడు.

కిష్కింధాకాండము సంగ్రహము

ఓం తత్ సత్

కిష్కింధకాండము - 6 (3) విశేషములు

32 కిష్కింధ : ఋశ్యమూక పర్వత సమీపమున నున్నది.

33 మహేంద్ర గిరి : తూర్పు కనుమలు

సుందరకాండము

శ్లో॥ సుందరే సుందరో రామః సుందరే సుందరీ కథా
 సుందరే సుందరీ సీతా సుందరే సుందరీ వనం
 సుందరే సుందరీ కావ్యం సుందరే సుందరం కపిః
 సుందరే సుందరం మంత్రం సుందరే సుందరే కిం వసుంధరం

శ్రీరామ దూతయైన హనుమంతుడు సీతను వెదకుటకై చారణులు
 సంచరించు గగనమార్గమున పోవుటకు 33 మహేంద్రపర్వముతనుండి
 సిద్ధమైనాడు,

సూర్య, ఇంద్ర దేవులకు నమస్కరించి తన దేహమును పెంచి
 అకాశమున కెగిరి ఉత్తరదిశనుండి దక్షిణదిశగా పోవుచుండెను.
 సముద్రుడు హనుమంతుని లంఘనమునకు అశ్చర్యచకితుడయ్యెను
 సముద్రుడు, రాముని పూర్వీకుడైన సగరునివలన వృద్ధిపొందినవాడు
 గనుక సాగరములో మునిగియున్న మైనాకుని పిలిచి “మైనాకుడా!
 నీవు పైకి లేచి అలసయున్న హనుమంతునికి అతిథ్యమిమ్ము” అని
 చెప్పెను. మైనాకుడు సాగరుని కోరికమేరకు హనుమంతుని సత్క-
 రించుటకు హనుమంతుని మార్గమునకు ఎదురుగా నిలచెను,
 హనుమంతుడు దీనిని విప్పుకారిగా తలచి తన తొమ్ముతో ఒక త్రోపు
 తోయగా హనుమంతుని వేగతీవ్రతను గ్రహించిన మైనాకుడు మనుష్య
 రూపము ధరించి హనుమంతునితో “నీ తండ్రి వాయుదేవుడు ఇంద్రుడి
 బారినుండి నన్ను కాపాడినాడు, కావున నిన్ను గౌరవించుట నాధర్మము
 అని చెప్పెను. అంతట హనుమంతుడు మైనాకునితో “నీ మధుర
 వాక్కులు నాకు అతిథ్యమైనవి, నేనెంత మాత్రము జాగుచేయక నా
 ప్రయాణమును సాగింపవలయును. నేనెచటను మార్గమధ్యమున
 అగనని మాట ఇచ్చితిని అనీచెప్పి మర్యాదనుపాటించి పర్వతమును

స్పృశించి మందహాసముతో ప్రయాణము సాగించెను, "నీకు జయమగు గాక" అని మైనాతుడు ఆశీర్వదించెను.

హనుమంతుని బుద్ధికుశలతను, బలపరాక్రమములను పరీక్షింప దలచి, దేవతలు గంధర్వులు, సిద్ధులు మహర్షులును సర్పములకు తల్లియగు సురసతో "సురసా! నీవు హనుమంతుని కార్యమునకు విఘ్నము కల్పించుము. అతని బుద్ధి, బలపరాక్రమములు పరీక్షింప వలయును," అని చెప్పిరి. సురస హనుమంతునికి అడ్డుపడి హనుమంతా! నాకు అహరంగా నిన్ను దేవతలు పంపినారు, నీవు తప్పించుకొనలేవు. నానోట ప్రవేశింపుము అని చిప్పగా హనుమంతుడు సీతను దర్శించి వచ్చిన తరువాత సురసకు అహరమయ్యెదనని ఎంత బ్రతిమాలినను వినలేదు. హనుమంతుని మ్రింగుటకు నోరు పెద్దదిగా చేసినది, హనుమంతుడు తన దేహమును చిన్నదిగా జేసుకొని సురస నోటిలో ప్రవేశించి, వెంటనే బయటపడినాడు. బ్రహ్మ సురసకిచ్చిన వరమునకు భంగము కాకుండ ప్రవర్తించిన హనుమంతుడు సురసకు నమస్కరించి సీతాన్వేషణకై ఆకాశమార్గమున బయలుదేరెను. సురస "కార్యనిధి యగుగాక" అని ఆశీర్వదించెను. హనుమంతుని ప్రయాణము సాగుచున్నది, అతనిది సింహిక యను రాక్షసి భక్షింప దలచి అతని నీడద్వారా అతనిని ఆకర్షింప మొదలిడెను, సుగ్రీవుడు సూచించిన దక్షిణ సముద్రములోని రాక్షసి యదియే అని గ్రహించి హనుమంతుడు తన శరీరమును పెంచెను. (II-41, 25, 26, 27)

రాక్షసి తన నోటిని పెంచెను. హనుమంతుడు అంతకుమించి తన శరీరమును పెంచసాగెను. మరల రాక్షసి తన నోటిని పెంచుచున్న సమయమున హనుమంతుడు తన శరీరమును బహు చిన్నదిగా చేసుకొని, సింహిక నోట ప్రవేశించి, దాని జీవస్థానమును చీల్చుకొని

బయటకు వచ్చెను. రాక్షసి మరణించినది, ఈ కార్యమును ఆకసము నుండి చూచిన సమస్త భూతములు, హనుమంతునితో నీ ధైర్యము, నూక్ష్యగ్రాహక శక్తి, వివేకము సామర్థ్యము ఈ నాలుగు గుణములు ఎవరి యందుండునో వారి కార్యసిద్ధికి సందేహములేదు అని చెప్పిరి, (V 1 188, 189)

ఈవిధముగ హనుమంతుడు నూరు యోజనములు సముద్ర లంఘనము విక్రమోసేతముగ విజయవంతంగ ముగించి త్రికూట శిఖరంపై నున్న 34 లంకా నగరమును చూచెను, (V-2-2)

వివేకవంతుడైన హనుమంతుడు పరిస్థితులన్నియు ఆలోచించి, ఈవిధముగ నిశ్చయించెను, నేను సీతాదేవిని వెదకునపుడు రాక్షసులకు కనిపించకుండా శరీరమును చిన్నదిగా చేసుకొని రాత్రిపెళ్ళ లంకాపురి పవేశించుట మంచిది. సీతాదేవిని ఏకాంతముగ జూడవలయును, వాకంటె తెలివిగలవారెవరాలేరని గర్వించక, సముద్రలంఘనము వ్యర్థముగాక నేను చతగాడివాడననుపేరు తెచ్చుకొనక శ్రీరాముని కార్యమునకు ఏ భంగము వాటిల్లక నాకాదేశించిన కార్యము అని విధముం సఫలీకృతము చేసుకొని రామునియొద్దకు పోవలయును (V-2, 39, 40)

ఇన్ని బాగ్రత్తలతో హనుమంతుడు లంకానగర ప్రవేశము చేయుటకు వచ్చుచుండెను, లంకా పట్టణమును రక్షించుచున్న లంకా నగరాధిదేవత లంకిణి హనుమంతుని చూచినదీ. నీవెరవు? అని అడిగిన హనుమంతుడు ఆ రాక్షసితో నేను ఈ పట్టణము జూడవచ్చితిని పట్టణము సందర్శించిన తరువాత నా దారిన నేను పోయెదనని ఎన్ని విధముల నచ్చుచెప్పినను విసక అరచేతితో హనుమంతుని కొట్టినది. హనుమంతు డాగ్రహించి తన ఎడమ పిడికిలతో ఒకపోటు పొడిచినాడు ఆ దెబ్బతో లంకిణి విలవిల

తన్నుకొని క్రింద పడిపోయినను, అవిధముగ పరాజితయైన లంకిణి హనుమంతుని జూచి “వానరోత్తమా! బ్రహ్మదేవుని వాక్కు ఫలించ బోవుచున్నది. వినాడు ఒక వానరుడు వచ్చి నిన్ను జయించునో అనాడే రాక్షసక్షయం ప్రారంభమగునని బ్రహ్మదేవుడు చెప్పెను. సీత కారణముగ శాపాపహతుడైన లంకేశ్వరునకు, లంకావాసులకు చేటు కాలం ప్రారంభమైనది. విజయుడవైన నీవు స్వేచ్ఛగా లంకాపురంలో ప్రవేశించి, సీతాదేవి దర్శనం చేసుకొనుము” (V-3-51)

హనుమంతుడు పురద్వారంగుండా ప్రవేశింపక ప్రాకారం దాటి, కుడికాలుంచక ఎడమకాలు పెట్టి ప్రవేశించెను, (V-4, 3)

రాజవీధులు, సందులు, గొందులు అందరి ఇండ్లు చూచినాడు, నేడమంత్రములు పఠించు రాక్షసులను చూచినాడు, రావణుని సైన్యం చూసెను. సీత ఎంచునను కానరాలేదు.

అంతఃపురములో ప్రవేశించినాడు, స్త్రీలు కామమోహితులై కొందరు నవ్వుచు. అడుచు, పాడుచు తమ ప్రియులతో సర్వమును మరచియుండిరి. కొందరు సంగీతము, నాట్యమున మునిగి తేలి ఆ వాద్యములపైన స్పృహ తప్పి పడియుండిరి. అనిత్యములైన శరీర సౌఖ్యముచేత ఇంతగా జీవితమును వృధాచేయు నాగరికతలు చాలా కాలం మనలేవు.

ఏ స్థలమును అలక్ష్యం చేయక వెదకినను హనుమంతునికి నిరాశయే మిగిలినది. సీత కనబడలేదు,

హనుమంతుడు ఓటమి నంగీకరింపక సీతాన్వేషణ ప్రారంభించెను

రావణునికి పరదారాజుపహరణమే జీవితధ్యేయం. అందువలన అచట కామమోహితులైన స్త్రీలుకాక మరెవరుండురు? తాను

కార్యార్థియై వచ్చినపుడు అటువంటి వారిని, అట్టి ప్రదేశములను హనుమంతునికి చూడకతప్పలేదు. కాని తను మనోవికారం పొందలేదు. ఎంత వెదకినను సీత కనబడలేదు. కాని ఈ మాట చెప్పితినేని శ్రీరాముడు బ్రతికియుండగలడా? ఇక నాకు ప్రాయోపదేశం తప్పదు అయినను మరణించి సాధించునదిపిమ్మి? బ్రతికియున్నగదా శుభములు బడయవచ్చు అని నిశ్చయించెను (V-13-47)

సీతయే లేనిచో, రావణుని యజ్ఞపశువుగా శ్రీరాముని యొద్దకు తీసుకొనిపోవుదును అని తలచెను.

ఈవిధముగా హనుమంతుడు పురుష ప్రయత్నము చేసి, తిరిగి ఉత్సాహమును సమకూర్చుకొని మనస్సులో సీతారామలక్ష్మణులను, బ్రహ్మాండ, రుద్ర, యమ, వశుణ, వాయువులకు సమస్త దేవతలకు ధర్మార్థియై నమస్కరించి తిరిగి కార్యోన్ముఖుడయ్యెను, దేవతలు నాకు కార్యసిద్ధి కలిగింతురుగాక యని ప్రార్థించెను. V-1453,6465

ఇంతవరకు తాను చూచిన ప్రదేశములన్నియు అరిషడ్వర్గము లకు నిలయమైనవి. అచట సీత యుండునా?

ఇక హనుమంతునికి అన్ని శుభశతునములే. తన సమీపముననే కనుల పండుగగా, ఫలవృక్షభరితమైనట్టియు, మనోహరముగా ఉండు జలాశయములు, సేలయేరులు, తామర కొలునులు శోభిల్లగా, తపో భూమివలె నున్న ఒక తపోవనము కనిపించినది. అదియే శోకములేని అశోకవనము. హనుమంతుడు అశోకవనమున ప్రవేశించెను. రావలసిన చిటునకే వచ్చినాడు సంధ్యాసమయమున నది యొడ్డునకు సంధ్యో-పాసన (సంధ్యా పంచనము) చేసుకొనుటకు, సీతాదేవి బ్రతికియుండిన ఉప్పుక పచ్చునని హనుమంతుడు ఆమె కై నిరీక్షింపసాగెను. అట్లు

పరీకించుటలో, ఒకస్త్రీ రాక్షసస్త్రీలచే పర్యవేక్షింపబడి తలవెంట్రుకలకు
తైల సంస్కారములేక, ఉపవాసముచేత కృశించి నలిగిన వస్త్రములతో
దుఃఖితయై వచ్చుట చూచెను. ఆమె అగ్నిజ్వాలవలెను, శుక్లపక్ష
ప్రారంభ సమయపు చంద్రలేఖవలె ప్రకాశించుచుండెను. V 5. 15,
19, 21, 25) హనుమంతుడు అనేకవిధములుగ ఆలోచించి ఆమె
శ్రీరాముని ధర్మపత్నియేనని నిర్ణయించెను. పవిత్రకు విగ్రహరూపమైన
ఆమెకు మనస్సులో నమస్కరించి ఆమెతో ఎట్లు సంభాషణ
ప్రారంభింపవలయునో ఆలోచించుచు శింశుపా పృథ్విముపై చిన్న
నల్లపిల్లివలె కూర్చునియుండెను

ఇంతలో రావణుడు అనేకమంది స్త్రీలతోపరిసిష్టుడై సీత యున్న
చోటికి వచ్చెను. సీత రావణునికి ఎన్నియోవిధముల ధర్మమార్గను
తెలిపెను. "రావణా నీ భార్యను గౌరవింపుము వారిని ఎవరైనా
అగౌరవపరచినచో నీవు నిన్ను ఏవిధముగ సమర్థించుకొనగలవు?
"యథా రాజా తథా ప్రజా" అని నీ ప్రజలు నీ స్వజనము నీ మార్గమే
అనుసరించిన వివాహ వ్యవస్థ ఏమి కావలెను?" అనెను సీత ఎన్ని
చెప్పినను రావణుడు వినలేదు, ఆమె పరుషవాక్యములు విన్న
రావణునికి కోపము వచ్చినది. ఆమెతో "సీతా! గడుపు కాలములోపల
నీవు స్వయముగ నీవు నావశము కామన్న నిన్ను చంపి నీ మాంసమును
భుజించెదను ఇష్టములేని నిన్ను మాత్రము తాకను. నీకు మరణమే
శరణ్యము." అని బెదిరించి వెళ్లిపోయెను, ఆ తరువాత రాక్షస స్త్రీలు
ఆమె మనస్సు మార్చుటకై ఆమెను అనేకవిధములుగ బాధపెట్టరి.
ఇవన్నియు చూచిన త్రిజట అను రాక్షసి తనకు స్వప్నములో వచ్చిన
వృత్తాంతమును ఇట్లు చెప్పెను. "దేవీ! నీవు చింతింపకుము.
నీ ఇష్టము లన్నియు తీరి శత్రు సంహారణానంతరము నీ భర్తను

చేరుకొనగలవు, రాముని దూతయగు వానరుడొకడు స్వర్ణలంక పూర్తిగ దహించినట్లు నాకుస్వప్నములో కనబడెను రావణుని వినాశము శ్రీరాముని జయము త్వరలోనే చూడగలవు.

చెట్టుపై నున్న హనుమంతుడు ఇది అంతయు వినెను. సందేహములేదు. ఈమెయే నాతల్లి, సీతాదేవి. శ్రీరాముని ధర్మపత్ని అని సంతసించెను.

సీతమ్మ ఒంటరిగా ఉన్నసమయమున. తనను కాపాడువారెవరు లేరన్న నిరాశతో అత్మహత్యకు పూనుకొనెను. హనుమంతుడు ఇక అలసింపక శ్రీరామకథను సీతమ్మ వినునట్లుగా మధురమైన మాటలతోచాల చిన్నస్వరముతో కీర్తించెను. సీతాదేవికి ఇది స్వప్నమో లేక వాస్తవమో తెలియక చెట్టుమీదకి చూచెను. ధవళవస్త్రము ధరించి, తేజస్సుతో ప్రకాశించుచున్న ఒక వానరుడు కనిపించెను. స్వప్నములో వానరుడు కనబడుట అశుభముకదా? దుఃఖితయైన సీత మరలతేడుకొని నిద్రయే లేని నాకు స్వప్నమెక్కడిది? ఇది వాస్తవమే నన్ను నిర్ణయమునకు వచ్చినది. ఆ తరువాత హనుమంతుడు అనేకవిధములైన ఆధారములతో తాను రాముని సందేశమునుకొనివచ్చినానని కిష్కింధలో సీతాపహరణము సరిగిన తరువాత, జరిగిన వృత్తాంతమంతయు చెప్పి, అమెకు అనేకవిధములుగ ధైర్యము చెప్పి అమెతో "తల్లి! శ్రీరామ కార్యమునకు నేను యథాశక్తిగా సాయపడుట నీ సంకల్పముతోనే జరుగుచున్నది. నిన్ను దర్శించితిని, "దృష్టితి సీతా!" అన్న మధుర వాక్యము శ్రీరామచంద్రునికి చెప్పు భాగ్యము నీవు నాకు కల్పించితివి. శ్రీరాముడు తన అంగుళీయకమును నీకు నమ్మకము కలుగుటకై అసవాలుగా దాన్నిఇచ్చె . అని చెప్పి అంగుళీయకమును ప్రదానము చేసెను. (V-36 1 to 4)

“తల్లీ! నిన్ను చూచితినన్న నమ్మకము శ్రీరామునికి కలుగుటకై కృప జేసి ఏదయిన ఒక గురుతునిమ్ము” ఇక అంతయు నీయిచ్చామాత్రముగ జరుగవలయు అని చెప్పి ఒక ప్రక్కగా నిలుచుకొని వినయవిధేయతతో అమె అజ్ఞకొరకు ఎదురుచూచుచుండెను.

సీతాదేవి “హనుమా! నేను భద్రముగ దాచుకొనియుండిన ఈ చూడామణిని శ్రీరామున కిమ్ము” అని చెప్పెను. హనుమంతుడు సీతాదేవికి ప్రదక్షిణ సమస్కారములు చేసి అమ్మా! నిన్ను దర్శించి శ్రీరామునికి శుభవార్త అందించుటకు త్వరపడుచున్నాను. నా శరీరం మాత్రమే ఇచట నున్నది. నా మనస్సు శ్రీరాముని చేరినది అని చెప్పెను. (V-38, 68 to 73)

హనుమంతుడు రెట్టించిన ఉత్సాహంతో విక్రమోపితుడై శ్రీరాముని చేరుటకు ఉద్యమించెను, సీతాదేవి హనుమంతుని చూచి హనుమా! నిన్ను చూచుటవలన నాదుఃఖం కొంచెం తగ్గినది. తుమారా! నీవు ఒక దినం ఇచ్చట ఉండి కొంత విశ్రమించి పోరాదా! నీవిప్పుడే పోవుదునేని నా దుఃఖం వృద్ధియై మరణించినను మరణింతును, అని చెప్పెను. V-89 18 to 22)

ఈ మాటలు సీతాదేవి దైవమాహిళమైన తన సంకల్పమును హనుమంతుని నిమిత్తమాత్రుని జేసి జరిపించవలయునని సూచించు చున్నవి.

హనుమంతు ఇచట గుంచి కదలి వచ్చి కొంత ఆలోచనలో పడ్డాడు. రాముడు నిర్దేశించిన సీతాన్వేషణ సీతా దర్శన కార్యములు సఫలీకృతమైనవి. అంతమాత్రమున కార్యము పూర్తి అయినదని భావింపలేం. కావున ఒకానొకడు పూర్వ కార్యమునకు ప్రతిరూపం.

కాని ఇతర కార్యమునుకూడ సాధించనేని ఆతడు కార్యసాధకు డనిపించుకొనగలడు. రాక్షసుల విషయములో కార్యసాధనకు సామ, దాన, భేదములు పనికిరావు. కావున దండోపాయము అనివార్యం. సీతాదేవి నిర్దేశించిన ఒక్కడినములో దండోపాయమున రావణునిబలం, పరివారబలం యుద్ధసంసిద్ధత తెలుసుకొనవలయును, ఇక తాను సాధించబోవు సంభ్రమాశ్చర్యములు కలిగించు విక్రమోపేతమైన శౌర్యబలం, బుద్ధిబలం రావణునికి స్పష్టము కావలయును, ఇదియే సీతాదేవి సంకల్పము.

హనుమంతుడు కయ్యమునకు కాలు దువ్వచు ఆశోకవనమును ధ్వంసము చేసెను. కయ్యము ప్రారంభమైనది.

హనుమంతుడు సేనాధిపతులను, మంత్రికుమారులను, బాలుడు విక్రమోపేతుడైన రావణుని కుమారుడైన అక్షయ కుమారుని సంహరించెను. పరాజయమును అడ్డుకొనుటకు రావణుడు శస్త్రాస్త్ర విశారదుడైన ఇంద్రజిత్తును పంపెను, అన్ని ఉపాయములు ఫలించక పోగా ఇంద్రజిత్తు హనుమంతుని బ్రహ్మాస్త్రముతో కట్టివేసెను.

భనుమంతుడు బ్రహ్మదేవునిగౌరవించి నిశ్చేష్టుడయ్యెను. ఆసమయంన రాక్షసులు చేష్టలు తగ్గియున్న హనుమంతుని త్రాళ్ళతో బంధించిరి. వెంటనే బ్రహ్మాస్త్ర ప్రభావము విడిపోయినది, అయినను స్వకార్య దురంధరుడైన హనుమంతుడు రావణునితో సమావేశమునకు తాను బందియై ఇంద్రజిత్తును సమీపించెను. హనుమంతుడు మహాసభలో రావణునితో శ్రీరామ పరాక్రమమును, ప్రత్యేకముగ ఖరదూషణ త్రిశిరుల సంహారమును, వాలి సంహారమును విశదముగ చెప్పెను, సీతాదేవిని శ్రీరామున కప్పజెప్పి ఆతని శరణు వేడుమనెను, రావణుడు కోపించి హనుమంతుని చంపుడని ఆజ్ఞాపించెను. విభీషణుడు కలుగ,

జేసుకొని, దూత వధ అధర్మమని, దానికిమారుగ అంగ విహీనునిగ జేయవచ్చునని సూచించెను. తోకను నిప్పంటించి, లంకాపురమంతయు త్రిప్పుడని రావణుడాజ్ఞాపించెను. రావణుని ఆజ్ఞప్రకారం హనుమంతుని గుడ్డలు చుట్టి నూనెలో ముంచి తోకకు నిప్ప అంటించి వాడవాడలా త్రిప్పుచుండిరి.

ఈ విషయం తెలిసిన సీతాదేవి "నేను పతి సేవజేయుదాననేని హనుమంతునికి తోకలో వున్న అగ్ని చల్లబడుగాక" అని అగ్నిదేవుని ప్రార్థించెను. (V-53, 28, 29)

వాయుదేవుడు తన కుమారునిపై చల్లగా వీచినాడు. హనుమంతు డాళ్చర్బపడి "సీతాదేవి దయపలన నా తండ్రి వాయుదేవునికిని అగ్నిదేవునికినిగల మైత్రివలన శ్రీరాముని ప్రభావమువలన ఈ అగ్ని హోత్రుడు నన్ను దహించలేడు. (V-53-30)

లంకా పట్టణము పూర్తిగ దగ్ధమైనది హనుమంతుడు మండుచున్న తోకను సముద్రములో చల్లార్చెను హనుమంతుడు అశోకవనములోని సీతనుగూర్చి ఆందోళన పడినాడు. సీతకు విదయిన అపాయము కలిగినదని సందేహించి పరితపించెను, ఈ పరిస్థితులలో మారుతికి కొన్ని శుభశకునములు కనిపించినవి. సీతాదేవి పతివ్రత, అగ్నినీ అగ్ని దహించునా? అమె తన తపఃప్రభావముచేత పాతివ్రత మహిమచేత అగ్నినికూడ దహింప సమర్థురాలు. ఇట్లు పలుమారులు తలపోయుచుండగా చారణులు నగరమంతయు దహింపబడినను సీతాదేవి క్షేమముగా వున్నది అని పలికిన మాటలు హనుమంతునికి ధైర్యము కలిగించినవి. హనుమంతుడు చెంతకెరిగి, అమెకు సమస్కరించి తల్లీ! నా భాగ్యవశమున మీరు క్షేమముగా నుండుట చూచితిని అని పలికెను, సీతాదేవి ఆదరముతో హనుమా! కార్యభార

మంతయు నీపై నున్నది. శ్రీరాముడు రావణ వధానంతరము నన్ను
చేకొనిపోవునట్లు చూడుము అని చెప్పెను,

హనుమంతుడు తిరిగి మహేంద్రపర్వతము చేరి వానరవృద్ధులకు
యువరాజైన అంగదునకు నమస్కరించి, దృష్ట్వా స్థితే! కనబడినది
సీత అమ అర్థవంతమును అమృతతుల్యమును అగు శుభవార్తను
నివేదించి తన సీతాన్వేషణ కార్యముయొక్క సారాంశము చెప్పినాడు
వానరులందరు ఆనందభరితులైరి వానరులు తమ విజయోత్సవమును
కిష్కింధ దరిదాపుల నున్న మధువనములో జరుపుకొనిరి. మధు
వనమాల, దధిముఖుడు. వానరులు మధువనమును పొడుచేయు
చున్నారని సుగ్రీవునకు వీన్నవించెను. సుగ్రీవుడు. హనుమంతునికి
కనబడినదని గ్రహించిను అంగదాదుల త్వరగా రమ్మననుని
ఆజ్ఞాపించెను.

హనుమంతుడు అంగదాదులతో వచ్చి సుగ్రీవునకు రామునకు
నమస్కరించి శ్రీరామునితో సీతాన్వేషణ వృత్తాంతమును వివరముగా
చెప్పెను. పాతివ్రత్యముతో వెలుగుచున్న సీతాదేవి క్షేమముగాయున్నది
అని నివేదించెను. సీతాదేవియొక్క సందేశమును, అమె దీనపరిస్థితిని
వివరించి, అమె నెల దినములకన్న ఎక్కువ బ్రతికి యుండదన్న
ప్రతిజ్ఞ శ్రీరామున కెఱుకపరచుచు సీత యిచ్చిన చూడామణిని
రామునకు ప్రదానము చేసెను.

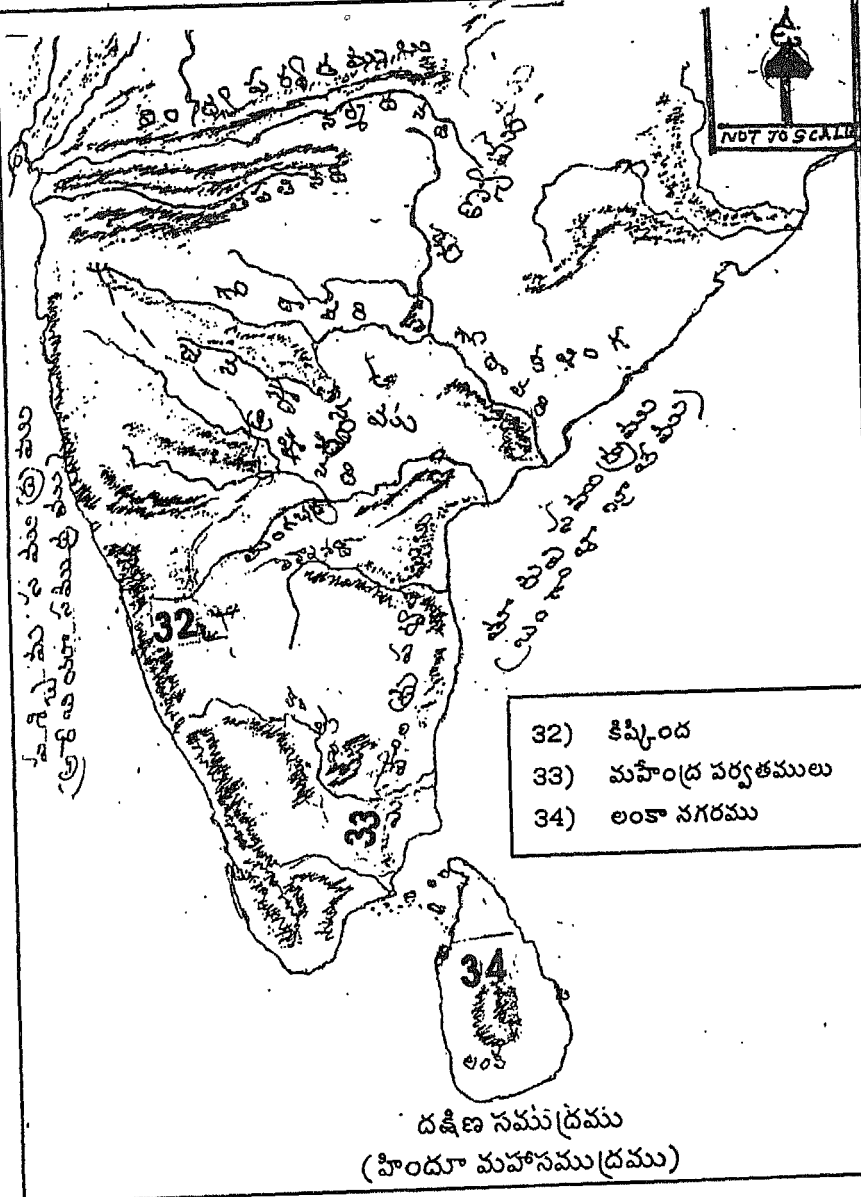
సుందరకాండము సంపూర్ణము

ఓం దత్సే.

శ్రీరామ పథము

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము

7 (2) సుందర కాండము

౪ (I) యుద్ధకాండము

శ్రీరాముడు హనుమంతుడు చెప్పిన శుభ సమాచారములు విని
 “ఈ మహాత్కార్యమిట్టిదని చెప్పటకు సాధ్యముకానిదని ప్రశంసించెను
 మరియు శ్రీరాముడు హృదయపూర్వకంగ హనుమంతుని కౌగిలించు
 కొనెను. (VII-12, 13)

సుగ్రీవుడు శ్రీరాముని ప్రోత్సహించుచు “మన సైన్యం సముద్రం
 దాటుటకు విదయిన ఉపాయమును చూడవలయును, నాకు శుభ
 శకునములు కనబడుచున్నవి. మీకు జయం తప్పక కలుగును” అని
 చెప్పెను.

32 కిష్కింధ నుండి శ్రీరాముడు తనకనుకూలమైన హస్తానక్షత్ర
 యుక్త ముహూర్తమున ససైన్యముగ బయలుదేరె. ఎవరెవరును ఏ ఏ
 స్థలములలో నుండి స్వర్వరక్షణతో ముందుకు సాగవలయునో
 నిర్ణయించినారు. ఈవిధంగ పగలనక రాత్రి యనక ప్రయాణము
 చేయుచు సహ్యామలయ పర్వతము లమీదుగ 33 మహేంద్రపర్వతం
 చేరినారు, అచటి నుండి అందరు సాగరతీరంనకు వచ్చినారు, సేనా
 ధిపతియైన నలుడు యుద్ధశాస్త్ర విశారదుడు సముద్రంను దాటుటకు
 అందరును చేరి శ్రీరామ లక్ష్మణులతో ఉపాయమాలోచించినారు.

ఈ పరిస్థితులలో శ్రీరాముడు వానరసైన్యంతో సముద్రతీరంనకు
 చేరినాడని రావణునకు తెలియ వచ్చినది.

ఒక వానరమాత్రుడు అభేధ్యమగు లంకలో ప్రవేశించి సీతను
 చూచి ఎందరినో వధించి లంకా పట్టణము మ తగులబెట్టిన సాహస
 కార్యములను రావణుడు తలచుకొని నిరుత్సాహముతో తమ్ములను
 కుమారులను అప్రవర్గమును, మంత్ర సామంతులను సమావేశపరచి

వారితో ఈవిధంగ చెప్పెను. "మీరందరు నాకు శ్రేయోభిలాషులు, శ్రీరాముడు తన పరాక్రమముచేత ఎంతటి పనియైనను చేయగలడు. మనకు యుద్ధం తప్పనట్లులేదు, మనకు ఏది హితమో మీరుగా చక్కగా ఆలోచించి చెప్పవలయును, రావణునియొక్క సభలో చాల మంది రావణుని విరోచిత కార్యములను, ఇంద్రజిత్తు శౌర్యములను ప్రశంసిస్తూ యుద్ధమునకు పురికొల్పినారు,

విభీషణు మధ్యలో కలుగజేసుకొని "సోదరా! మన బలమును గూర్చి వివరించినపుడు సత్రుబలంను గురించి కూడ బాగా ఆలోచించ వలెను. జనస్థానములో శ్రీరాముని పరాక్రమం అనన్యసామాన్యం. మరియు అపజయమెరుగవివాడు, మనం పరదారాపహరణము అన్న అసంగ్గతికరమైన పాపం చేసియున్నాము. సీత కారణమున ఒక గొప్ప అపరాధ సంభవించియున్నదీ. రామునితో విరోధము పెట్టుకొనుట కైదుకరం కాదు. నా ప్రార్థనను అంగీకరించి సీతను రామునికి సమర్పింపుము" అని చెప్పెను (VI-9-23)

రావణుడు విభీషణుని హిత వాక్యములను తిరస్కరించెను.

రావణు మరల సభను సమావేశపరచెను. "సీతను రామునకు సమర్పించు ఆలోచన నాకులేదు, రామలక్ష్మణులను వధించి మనము సుఖముగా నుండగల మార్గమును నివేదించుడు," అని నొక్కి వక్కాణించెను. ఈవిధముగ సభ్యుల ఆలోచనలకు విలువ నివ్వక తన ఏకాభిప్రాయమును చెప్పెను. ఇది వినిన కుంభకర్ణుడు కోపముతో "మాతో ఎవ్వరితోగాని ఆలోచింపకయే సీతను బలాత్కారముగ తెచ్చితివి రాముడు నిన్నింకను చంపకుండుట మా అదృష్టమే. ముందు చేయవలసిన పనిని వెనుక, వెనుక చేయవలసి పనిని ముందు ఎవ్వడు చేయునో, అతడు మంచిచెడ్డులు తెలిసినవాడుకాదు, (VI 1-32)

ఈ మాటలు వినిన రావణుడు ఆగ్రహించినాడు, విభీషణుడు యుద్ధోన్మాద వచనములను ఖండించి, రాక్షస తులమునకు క్షమకరములైన హిత వాక్యములను మరల చెప్పచూ, సీతాదేవిని శ్రీరాముని కర్పించుట మంచిదని చెప్పెను. రావణుడు విభీషణునిపై ఆగ్రహించి “నీవు నాకు దాయాదివి నాకు భయమునే కలిగించు చున్నావు. నీవు తుల పాంశండవు, నీవు మాతో నుండతగవు” అని చెప్పెను.

ఈ విధముగ విభీషణుడు శ్రీరామునికి శరణాగతుడగుట సంభవించినది సేతు బంధనము.

సముద్ర తీరమున ససైన్యముగ విడిచి చేనియున్న శ్రీరాముడు దర్భశయనుడై. సముద్రునికి ఆంజలి ఘటించి లంకకు వారధి కట్టుటకు తపకు సహాయము చేయమని ప్రార్థించెను. మౌనములోనున్న సముద్రునిపై శ్రీరాము డాగ్రహించి సముద్రమును సంక్షేపించుటకై ధనుర్బాణములను తీసుకొనెను, భీతిచెందిన సముద్రుడు ప్రత్యక్షమై “శ్రీరామా! నన్ను శోషింపజేయుట ప్రకృతి విరుద్ధము, కావున నలుని సహాయముతో నాయందు సేతువును నిర్మింపజేయుము, నేను దానిని భరింతును.” అని చెప్పెను. ఈ విధముగ సేతు బంధనము జరిగెను. శ్రీరాముడు ససైన్యముగ 34 లంకా ద్వారమున నుపస్థితుడయ్యెను.

శ్రీరాముడు ధర్మయుద్ధ నిర్వహణ రాజనీతి ననుసరించి రావణుని యొద్దకు అంగమని రాయబారముకొరకు పంపెను. రాయబారము విఫలముకాగా, అంగదుడు అచటి ప్రాకారములు పడగొట్టి శ్రీరాముని సన్నిధానమునకు చేరెను.

యుద్ధము ప్రారంభమైనది, రాత్రనక, పగలన యుద్ధము ఘోరముగా జరుగుచున్నది. యుద్ధములో శ్రీరామునిచేత ప్రముఖులైన

రాక్షస నాయకులు, రాక్షస సైన్యము హతులైరి. ఈ పరిస్థితులలో ఇంద్రజిత్తు అదృశ్యుడై, నాగపాశముచేత రామలక్ష్మణులను బంధించెను. కొంతసేపటికి శ్రీరాముడు మూర్ఛనుండి తేరుకొన్నాడు లక్ష్మణుడు యింకను మూర్ఛితుడై యుండుట చూచి శోకతప్తుడైనాడు. ఇంతలో ఒక పెనుగాలి వీచినది. వెంటనే గరుత్మంతుడు సాక్షాత్కరించి నాకు రామ లక్ష్మణులను శరరూపమున బంధించిన నాగములు నశింపినవి. గరుత్మంతుని యొక్క స్వర్ణవలన రామలక్ష్మణుల బల పరాక్రమములు ద్విగుణీకృతములైనవి. యుద్ధము జరుగుచునే యున్నది, వేలాది రాక్షసులు హతులైరి. హతశేషులైన రాక్షసులందరు లంకలోనికి పలాయనమైనారు, ఇట్టి క్లిష్ట పరిస్థితులో రావణుడు స్వయంబుగా తానే యుద్ధము చేయని యిడల ఆపజయము తప్పదని యుద్ధమునకు బయలుదేరెను.

ఇంద్రజిత్తు మొదలగు మహావీరులను లంకాపుర రక్షణకొరకు పంపి తానుక్కడే రామునితో యుద్ధమునకు పూనుకొనెను.

లక్ష్మణుడు రావణునెదుర్కొనెను. హనుమంతుడు తన అరచేతితో రావణుని కొట్టెను. రావణుడు మూర్ఛిలైనను, కొంతసేపటికి మూర్ఛనుండి తేరుకొని శ్రీరామునితో యుద్ధమునకు ప్రకమించెను, శ్రీరాముడు రావణుని రథమును అశ్వములను, ద్వజ, చిత్రములను సారధిని ఒడించినాడు. రావణుని సర్వాంగములను కిరీటమును వజ్రాయుధమువంటి శరములచే ప్రహరించినాడు. పరాజితుడైన రావణునితో శ్రీరాముడు. “రావణా! క్షతగాత్రుడవై అలసి యున్నావు. కాపున నిన్ను. నీకు అనుజ్ఞ నిచ్చినాను. నీవు నీ గృహమున కరిగి, విశ్రాంతి తీసుకొని మరలరమ్ము” అని దయ దలచి వదలెను.

రావణుడు పరాజితుడై లంకలోనికి పారిపోయినాడు. రావణుడు భంగపాటుతో విచారక్రాంతుడై. "ఈ విపత్కర సమయములో కుంభకర్ణుడు తప్ప, రామలక్ష్మణులను, వానర సైన్యమును ఎదుర్కొనజాలరని నిశ్చయించి, "కుంభకర్ణుని నిదుర లేపుడ"ని రాక్షసుల నాజ్ఞాపించెను.

రాక్షసులు కుంభకర్ణుని నిదుర లేపిరి, కుంభకర్ణుడు రావణుని యొద్దకు వచ్చెను. రావణుడు కుంభకర్ణుని కోగిలించుకొని ఆతనితో, "శ్రీరాముడు ససైన్యముగ సముద్రమును దాట లంకను నిర్మూలముచేయు చున్నాడు. మేటి వీరులెల్లరు మరణించిరి. ఈ సమయంన నీవు నన్ను రక్షించ వలయును." అనిచెప్పెను. కుంభకర్ణుడు నవ్వుచు "మన మనుకున్నంత పని అయినది. నీవు నా హితబోధను విస్మరించి నావు. నీ పాప ఫలము ను నీవు అనుభవించుచున్నావు. నీవు కామాంధుడవై కన్నుగానక, మాత్రో ఎవ్వరితోను అలోచింపక, దానివలన ఏర్పడు బాధలను గుర్తించక, ఒక మహాపాప కార్యమును చేసి కుత్తుకపైకి తెచ్చుకొన్నావు." అని చెప్పెను (VI 63-18 to 21)

తరువాత సోదరుని పరిస్థితిని చూచి కుంభకర్ణుడు రావణునికి ధైర్యము చెప్పచూ "వీవు బాధపడవలసిన పనిలేదు. నేను యుద్ధమునకు బయలు దేరుచున్నాను." అని చెప్పెను.

కుంభకర్ణుడు వానర సైన్యము నంతయు కకా వికలముచేసి వారిని భయభ్రాంతులనుచేసి, లక్షలాదీ సైనికులను సంపాదించెను.

ఈ పరిస్థితులలో శ్రీరాముడు వాయు వాస్తవమును ప్రయోగించి, కుంభకర్ణుని పాదములను హస్తములను ఖండించెను. మూర్ఛితుడైన కుంభకర్ణుని శిరస్సును ఇంద్ర నిర్మితమైన ఒక దివ్య బాణముతో తెగవేసెను.

తరువాత జరిగిన యుద్ధములో, అకంపనుండు, మహోదదుడు మొదలగు మహావీరులు చంపబడిరి.

రావణుడు, తన ఆకార్యమును, మొండిపట్టు, వదలక పీరోచితముగ, తన జ్యేష్ఠ కుమారుడు, భావిసామాట్టు అగు ఇంద్రజిత్తును యుద్ధమునకు పంపెను,

ఇంద్రజిత్తు హ్రబ్బస్త్రమును ప్రయోగించి రామలక్ష్మణులను వానర సేన ప్రముఖులను మూర్ఛితులను గావించినాడు, జాంబవంతుడు, హనుమంతుడు, విభీషణుడు మూర్ఛనుండి తేరుకొని, శ్రీరామ లక్ష్మణులకు స్మృతిని తెప్పించుటకు ఆలోచించినారు, జాంబవంతుడు హనుమంతునితో "నాయనా! నీవు తప్పమరెవరు రామలక్ష్మణులను మన సైన్యమును రక్షింపలేరు. కావున నీవు సముద్రమును దాటి హిమాలయమునకు వెళ్లుము, అచట ఓష్ఠధీ పర్వతమున్నది, ఆ పర్వత శిఖరముపై మృత సంజీవకణి, విశల్యకరణి, సౌవర్ణకరణి, సంధానకరణి, అను నాలుగు దివ్య ఓషధులు కలవు, ఆ ఓషధములను తీసుకొని వేగిరగమురమ్ము, వాయుపుత్రుడవైన నీవు మాత్రమే అందరికి ప్రాణదానము చేయగలవు" అని చెప్పెను.

హనుమంతుడు జాంబవంతుని ఆశీర్వాదము పొంది మలయ పర్వతము నెక్కి, శ్రీరామునికి నమస్కరించి తన దేహమును పెంచి ఆకళమొనకు ఎగిరినాడు, వాయువేగముతో హిమాలయ పర్వతమునకు చేరెను, ఆ పర్వత మధ్యమునగల ఓష్ఠధీ పర్వతమును గుర్తించి ఓషధములను వెడలుట వలన సమయ భంగమగునని భావించి ఆ పర్వత శిఖరమునే పెకలించి తీసుకొని లంఠాని యుద్ధభూమికి

చేరినాడు. మూర్ఖిల్లిన రామలక్ష్మణు వానరులు అ ఓషధుల గంధమును ఆఘ్రాణించిన వెంటనే స్వస్థులైరి,

మరల యుద్ధము ప్రారంభమైనది, హనుమంతుడు ఓషధ పర్వతమును యథాస్థానమునకు చెర్చెను.

రాక్షసులందరు ధుఃఖించు సమయమున సుగ్రీవుని ఆలోచన ప్రకారము వానరులు రెండవసారి లంకను పూర్తిగ కాల్చివేసిరి. ఇంద్రజిత్తు యథాశాస్త్రముగా హోమముచేసి, అంతర్ధానమై వానర సహితముగ రామలక్ష్మణులను అస్త్ర శస్త్రములతో ఎదుర్కొనెను వెంటనే శ్రీరాముడు ఇంద్రజిత్తును తన దివ్యాయుధముచే వధింప బూనగా, రామ సంకల్పమును గ్రహించిన ఇంద్రజిత్తు యుద్ధమును చాలించి లంకకు తిరిగి వెళ్లిపోయెను. ఇంద్రజిత్తు ఇక తనకు నికుంభ లా హోమము తప్పదని, అది పూర్తి ఆగు వరకు రామ లక్ష్మణులు ధుఃఖ నిమగ్నులై యుండవలయునని, మాయా సీతను కల్పించి దానిని చంపుటకు యుద్ధభూమికి తీసుకొని వచ్చెను, సీతను వధింతు నని ప్రకటించి ఖడ్గముతో మాయాసీతను వధింపెను,

యుద్ధభూమిలో హాహాకారములు బయలుదేరెను. ఈ సమయమున విభీషణుడు కలుగ జేసుకొని, ఇంద్రజిత్తుచే చంపబడినది. మాయా సీతయని, నిజసీత కాదని అందరికి ధైర్యమును కలుగజేసెను

శ్రీరామనితో విభీషణుడు. "ఇంద్రజిత్తి ఇప్పుడు నికుంభలా హోమము చేయుచున్నాడు, అహోమము నిర్విఘ్నముగా జరిగినచో ఇంద్రజిత్తును జయించుట కెవరికిని సాధ్యముకాదు. హోమము భగ్నము చేయువానిచే అతనికి మరణమున్నది, ఇది బ్రహ్మ వాక్కు" అని చెప్పెను

శ్రీరాముడు లక్ష్మణుని ఇంద్రజిత్తుపైకి యుద్ధమునకు పంపెను.

ఇట్టి పరిస్థితులలో ఇంద్రజిత్తు నికుంభలా హోమమును పూర్తి చేయకనేయే లక్ష్మణు నెదుర్కొనెను. భయంకరమైన యుద్ధము తరువాత లక్ష్మణుడు బాణ సంధానము, శ్రీరాముని ధర్మముపై ఆనబెట్టి ఇంద్రజిత్తుపై ప్రయోగించెను (VI 91-73)

ఇంద్రజిత్తు మరణ వార్తవిని రావణుడు పరితాపము చెంది ఇంతటికి సీతయే కదా కారణమని కోపించి సీతను వధించుటకు బయలుదేరెను, కాని సుపార్శుడు కలుగజేసుకొని "స్త్రీ వధ భీరుత్వమునకు నిదర్శనము నీ కోపము రామునిపై చూపింపుము" అని చెప్పెను.

రామ, రావణ యుద్ధము ప్రారంభమైనది. రావణుడు లక్ష్మణునిపై మయ నిర్మితమైన ఆమోఘమైన శక్తిని ప్రయోగించెను. లక్ష్మణుడు ముర్చిలైనా, లక్ష్మణుడు మరణించెనని దుఃఖించుచుండగా, సుషేణుడు రామునితో, లక్ష్మణుడు జీవించి యున్నాడనియు, హనుమంతునిచే మరల ఓషధి పర్వతమును తీసుకొని రావలెననియు చెప్పెను.

హనుమంతుడు ఓషధి పర్వతమును తెచ్చినాడు లక్ష్మణుడు స్మృతిలోనికి వచ్చెను. మరణించిన వానరు లందరు సజివులైరి.

యుద్ధము తిరిగి ప్రారంభమైనది. తత్సమయమున, రావణుడు రథస్తుడై యుండుటయును, శ్రీరాముడు నేలపై నిలబడి యుద్ధము చేయుట సలికాదని, దేవేంద్రుడు తన రథమును సారథియైన మాతలిని శ్రీరాముని యొద్దకు పంపెను,

రామ రావణ యుద్ధము ప్రచండముగ జరుగు చున్నదీ. రావణుడు విజృంభించుచున్నాడు. ఆ సమయమున రామునికి బాణము సంధించుటకు కూడ వీలుకాలేదు. కాని రాముడు, తన దివ్యాస్త్రములచే రావణుని పరాజితుని చేసినాడు. రావణుడు యుద్ధభూమినుండి నిష్క్రమించెను.

యుద్ధానంతరము రాముడు అలిసిపోయి అర్జుడై యుండెను. ఆ సమయమున శ్రీరామునికి అగస్త్యమహర్షి ఉత్సాహమును, శత్రువును జయించగల శక్తిని కలిగించు అదిత్య హృదయమును ఉపదేశించెను.

శ్రీరాముడు ఆచమనము చేసి, అదిత్యహృదయమును ముమ్మారు జపింపగా, సూర్యభగవానుడు విజయము కలుగవలెనని ఆశీర్వాదించెను.

రామ రావణ యుద్ధము మరల ప్రారంభమయ్యెను. అది భయంకరముగా, అంతము లేనిదిగా తయారై నది దీనివి తిలకించిన దేవ, మానవ, ఋషి, గంధర్వ గణములు. "రామ, రావణ యుద్ధము రామ, రావణ యుద్ధమునకే పోల్చవలెనని పొగడిరి. ఈ విధమున ఒక్కబిగిన ఏడు అమోరాత్రములు యుద్ధము జరిగినది.

(VI 110-23,24)

నిర్విరామముగా జరుగుచున్న. ఈ యుద్ధమును గమనించిన మాతలి, రామునితో, "శ్రీరామా! ఈ యుద్ధమును పరిసమాప్తిచేయుము అగస్త్య మహర్షి ప్రసాదించిన బ్రహ్మాస్త్రముతో రావణుని వధింపు" మని చెప్పెను.

రావణు సంతోషము జరిగినది. శ్రీరాముడు విభీషణుని లంకకు పట్టాభిషిక్తుని జేసె తన ప్రతిజ్ఞను నిలుపుకొనేను.

మండోదరి రావణుని మరణ వార్తవిని యుద్ధభూమికి వచ్చినది. రాక్షస చక్రవర్తి కటిక నేలపైపడియున్నాడు. దేహమంతయు అస్త్ర శస్త్రముల ఘాతముల చేత తీవ్రముగ పీడింపబడి యున్నది, ఇట్టి పరిస్థితి మండోదరి తనప్రాణ నాథునిచూచి, "నీవు ముల్లోకములను జయించిన మహావీరుడవు" అట్టి నీవు ఒక మనుష్యమాత్రుని చేత పరాజితుడవై మరణించుటకు ముఖ్యకారణము మహా ప్రతివ్రతయైన సీతను, ఇంద్రియలోలత్వముతో జెఱపట్టుటయే. నీవు సీతాదేవిని స్పృశించిన మరుక్షణమే మండిపోవలసినవాడవు. కాని, నీ తపస్సు నిన్నుకాపాడినది. తుదకు సీత యొక్క తపఃప్రభావాగ్నిలో నీవు దగ్ధమైనావు ప్రతిప్రాణియును వాని వాని కర్మఫలమును అనుభవింప వలయును, నీవు చేసిన పాపమువలననే నీవు నశించినావు" (V1 114-24 to 26) అని మూర్ఛిల్లిపది.

తరువాత విభీషణుడు రాముని అనుమతితో, రావణునికి ఉత్తరక్రియలు జరిపించెను.

తదనంతరము శ్రీరాముడు లంకానగరము ప్రవేశించి విభీషణునికి మంత్ర యుక్తముగ పట్టాభిషేకము చేయించెను.

శ్రీరాముడు హనుమంతునితో, "నేను, లక్ష్మణుడు, సుగ్రీవుడు మున్నగు వారందరము క్షేమముగా యున్నాము, రావణుడు హతుడైనాడు. అని సీతతో చెప్పి అమె సందేముశను కొనిరమ్ము". అని ఆదేశించెను. హనుమంతుడు అశోకవనముననున్న సీతాదేవి వద్దకుపోయి అన్ని విషయములను తెలిపెను. సీత చాలా ఆనందించి, తన భర్తను, లక్ష్మణుని చూడవలయుననీ హనుమంతునితో రామునికి ప్రతి సందేశమును పంపెను. హనుమంతుడు రాముని సన్నిధికి చేరి సీతాదేవి సందేశమును తెలిపెను. అంతట శ్రీరాముడు, సీతకు శిరఃస్నానము చేయించి సర్వా

లంకారములలో తన వద్దకు కొని రమ్మని అజ్ఞాపించెను తద్విధముగా నర్వాభరణాలం కృతియైన సీతాదేవిని శ్రీరాముని యొద్దకు తీసుకొని వచ్చెను. చిరకాల విరహము ననుభవించిన సీతాదేవి లక్ష్మణ సమేతుడైన రామచంద్రుని చూచి, "ఆర్యావుతా!" అని సంభోదించినది. ఆమె తన మాటలను పూర్తిచేయక మునుపే శ్రీరాముడు, "సీతా! నేను చేసిన రణ పరిశ్రమ నీ కొరకు కాదని ఎరుంగుము. క్షత్రియ ధర్మము ననుసరించి. నా భార్య నపహరించిన శత్రువైన రావణుని నిర్మూలించి నా ప్రతిజ్ఞ నిలుపుకొంటిని, నా వంశ గౌరవమును రక్షించు కొనుటయే నా ముఖ్యోద్దేశ్యము ఇకనీతో నాకవసరములేదు. నీ జష్టము వచ్చినచోటికి పోవచ్చునని సీతను పరిత్యజించెను,

సీతాదేవి శ్రీరాముని అర్థ రహితమైన శరీర వాక్యములు విని కృంగిపోయెను. తన్ను తాను ఓదార్చుకొని, శ్రీరామునితో, "ఓ వీరుడా! ఒక పామరుడు. ఒక స్త్రీతో మర్యాద రహితముగా పలుకునట్లు పలుకుచున్నావు. ఎవరో కొందరు దుష్ట స్త్రీలు వున్నంత మాత్రమున సమస్త స్త్రీ జాతిని శంకించి అసమానించుట భావ్యము కాదు. నేను వివశగా నుండగా రావణుడు నన్ను స్పృశించినాడు. అది నా తప్పగాదు. మన మద్దరము అన్యోన్యముగ చిరకాలము అరమరికలు లేక పవిత్రముగా ఉంపజ్య ధర్మమును అవలంబించితిమి. ఇవన్నియు తెలిసిన నీవు నా స్వభావమును గుర్తింపకున్నచో నేను పూర్తిగా హతమైనట్లే నీవు క్రోధ పడవకుడవై, ఒక పామరుని వలె, ఒక అల్పుని వలె మాటలాడితివి. ఈ మహా జన సమక్షమున నన్ను త్యజింతివి. ఈ విషయము ఇంతకు పూర్వమే హనుమంతునితో నివేదించి యుండిన నేను అ నాడే ప్రాణ త్యాగము చేసుకొని యుండును. నీకు, నీ మిత్రులకు' ఈ శ్రమ తప్పి యుండును. ఈ మిథ్యాపవాదమును భరించి బ్రతకి యుండుట నాకు దుర్భరము. ఈ పరిస్థితులలో నాకు అగ్ని ప్రవేశమే

శరణ్యము." అని లక్ష్మణుని చిత్ర పేడ్చుమని కోరినది.

(VI 118-15 to 24 VI 119-5 to 19)

సీతాదేవి అగ్నిప్రవేశము చేయుచు "నా చారిత్రము నిష్కలంకమైనదేని. నా భర్త ఆరోపించిన దోషము లన్నియు అసత్యమైనదేని, ఈ అగ్నిహోత్రుడు నన్ను రక్షించుగాక," అని పలికి అగ్నిప్రవేశము చేసెను. (VI 119-24 to 30)

బ్రహ్మ, మహాదేవుడు, దిక్పాలకులు, పితృదేవతలు ప్రత్యక్షమై "రామా! నీవు సృష్టి, స్థితి, లయ కారకుడైన పరమాత్మవు. స్వస్వ రూపమును మరచి, కేవలము ఒక ప్రాకృతునివలె, జగన్మాత అగ్ని ప్రవేశము చేయుటచూచి ఊరకుండుట భావ్యముకాదు. అనిరి.

(VI 120 - 6,7)

బ్రహ్మ కల్పించుకొని, రామునితో, "రామా! నీవు సాక్షాత్తు మహా విష్ణువు." అని చెప్పగానే అగ్నిహోత్రుడు అగ్ని నుండి సీతాదేవిని తీసుకొనివచ్చి, శ్రీరామునికి పమర్పించి, రామునితో "రామచంద్రా! సీతాదేవి మనసా, వాచా, కర్మణా. ధర్మము నెప్పుడు అతిక్రమింపలేదు. నిన్ను వివాహము మొదలుగా నీడవలె సర్వకాల సర్వావస్థలందు అనుసరించి. సదా ధర్మచరిత అయినది. కావున పతితపావనియైన నీ ధర్మపత్నిని పరిగ్రహింపుము" అనెను. (VI 121-6)

శ్రీరాముడు దశరథాదులతో "నీత పవిత్రయని నాకు తెలుసు. కాని ప్రవంచమునకు ఈ విషయమును తెలియబడదుట నాకర్తవ్యము మరియు నీత తన ప్రభావము చేతనే తనను రక్షించు కొనగలడు. నీతను రావణుడు మనస్సుచేత గూడ అతిక్రమింపలేదు. నూర్చుని

ప్రభ, నూర్క్కుని కంటె భిన్నము కానట్లు సీత నా నుండి భిన్నము కాదు." అని ధృవీకరించి, సీతను పరిగ్రహించెను.

(VI 121-13 to 20)

శ్రీరాముడు తన పరివారముతో పుష్పక విమానములో అందరిని అధిరోహింప జేసె అయోధ్యకు బయలుదేరెను, శ్రీరాముడు పుష్పక విమానములో సీతాదేవికి, సీతాపహరణము తరువాత సంఘటనలు విపులముగ వివరించెను,

సీతా లక్ష్మణులతో సహా శ్రీరాముడు 15 భరద్వాజా శ్రమము చేరెను.

అప్పటికి వవ వాసము పదునాలుగు సంవత్సరములు పూర్తి యైనది,

శ్రీరాముడు మహర్షితో, "స్వామీ; అయోధ్య నుభిక్షముగా నున్నదా? భరతుని పరిపాలనము చక్కగా నున్నదా? మా తల్లులందరు క్షేమమేగదా?" అని అడిగెను, భరద్వాజమహర్షి "భరతుడు నీ పాదు కలను పురస్కరించుకొని పరిపాలన కావించుచు, నీరాకకై ఎదురు చూచు చున్నాడు, అయోధ్యయందు అందరు క్షేమమే" అని చెప్పెను.

శ్రీరాముడు కొంతసేపు ఆలోచించి, హనుమంతునితో నిట్లనెను, "హనుమంతుడా! నీ విషయ అయోధ్యకు పోవలసియున్నది. దారిలో గుహుని కలుసుకొని మా క్షేమ సమాచారములు తెలుపుము. తరువాత అయోధ్యకు పోయి భరతుని కలుసుకొని వనవాస కాలమందు జరిగిన అన్ని విషయములను సవిస్తరముగా తెలుపుము, సుగ్రీవ విభీషణుల చమేతుటవై. నేను సీతాలక్ష్మణులతో భరద్వాజాశ్రమమునకు వచ్చి

యున్ని విషయము తెలుపుము. నీ మాటలు విన్న భరతుని ముఖములో
 ఏయే మార్పులు కలుగుచున్నదో మెలకువగా గ్రహింపుము, నా రాకను
 గురించి ఏమనుకొనుచున్నాడో భరతుని మాటలు, చూపులు ముఖ
 వర్ణము పరిశీలించి అతని అభిప్రాయమును గుర్తింపుము. అనుభవించు
 చున్న రాజ్యమును వదలు కొనుట, ఎట్టివానికైనను కష్టముగనే
 యుండును. అట్లు భరతునికి రాజ్యకాంక్షకలదేని రాజ్యమును అతనికే
 వదలి వేయుదము" అని చెప్పిపంపెను. (VI 128 - 11-16)

హనుమంతుడు మనుష్యరూపము ధరించి ఆకాశ మార్గమున
 ప్రయాణము చేయుచు, మార్గమధ్యమున గుహునికి కుశల వార్తలు
 నెరిగించి. అయోధ్యకు క్రోసెడు దూరములో 21 నందిగ్రామములో
 నున్న భరతునే చూచినాడు

భరతుడు జటాజనములు దాల్చి కృశించి బ్రహ్మతేజస్సుతో వెలుగు
 చున్నాడు. శ్రీరాముని ప్రతినిధిగా రామ పాదుకలను పురస్కరించుకొని
 రాజ్యపాలనము చేయుచున్నాడు.

హనుమంతుడు భరతునికి అంజలి ఘటించి, "ధర్మమూర్తి!
 శ్రీరాముడు సీతాలక్ష్మణ సమేతుడై ఇచ్చటికి వచ్చుచున్నాడు. తమ
 క్షమ సమాచారమును మీకు తెలియజేయుమని వన్ను ముందుగా పంపి
 నాడు" అని చెప్పెను.

హనుమంతుని మధుర వాక్కులు విన్నంతనే, భరతుడు అనంద
 పరవశుడై సొమ్మ సిల్లినాడు. కోంతసేపటికి తేరుకొని, హనుమంతుని
 కొగిలించుకొని " నీవు ఈ ప్రియ వాక్యములు చెప్పి నాకు ఆనంద
 మును కలిగించితివి. నేను సీతారామ లక్ష్మణులను చిత్రకూటము
 నుండి వదలిన తరువాత, ఈ నాటి వరకు జరిగిన విషయములనూ

సవిస్తరముగ వివరింపుమ"ని కోరెను, హనుమంతుడు అన్ని విషయములను వివరముగా చెప్పెను.

భరతుడు రామపాదుకలను శిరస్సుపై ధరించి, మంత్రులతో తల్లులతో శ్రీరామునికి స్వాగత మిచ్చుటకు ఎదురు చూచు చుండెను. ఇంతలో పుష్కలక విమానాదుడుదై శ్రీరాముడు సీతా లక్ష్మణులు పరిజనములతో వచ్చెను. ప్రతిజ్ఞ తీర్చి వచ్చిన శ్రీరామునికి, భరతుడు స్వాగతమిచ్చి పూజించినాడు శ్రీరాముడు భరతుని అంకపీఠమున చేర్చి ఆశీర్వాదించెను మరియు, తల్లులకు వసిష్ట భగవానికి ప్రజలందరికి అభివాధనము చేసెను. భరతుడు పాదుకలను శ్రీరాముని పాదములకు స్వయముగా తోడిగి "శ్రీరామా! నీ రాజ్యము నీ కప్పగించుచున్నాను "అని చెప్పెను.

శ్రీరాముడు సపరివారముగా 1. అయోధ్యా నగరము ప్రవేశించెను శ్రీరాముడు తన వనవాసము జయప్రదముగా ముగియుటకు సహాయ మొనర్చిన వారందరికి తగిన సత్కారము చేయుమని భరతునికి ఆదేశించెను.

వ్యష్టుడు భరతునితో "శ్రీరాముని సముద్రజలము తో పట్టాభిషేక సమయమున అభిషేకము చేయవలయును అని చెప్పెను. ఆవిధముగనే జాంబవంతుడు, హనుమంతుడు వేగదర్శి, బుషభుడు, నుషేణుడు, ఆయిదు వందల నదుల నుండి నాలుగు సముద్రములనుండి అభిషేక జలము పూర్ణకలసములతో తెచ్చిరి.

శ్రీరామపట్టాభిషేకము

పరిశుద్ధుడును, బ్రహ్మబుషియనగు వసిష్ఠ మహర్షి సీతారాముల నిద్దరిని రత్నమయ సింహాసనము మీద ఆసీనుల చేసెను. వామ దేవుడు కాశ్యపుడు గౌతముడు మున్నగు బుషిపుంగవులు సమేతుడై సుగంధ యుక్తమైన నదీజలములు, సాగర జలములతో సీతారాములకు అభిషేకము చేసినాడు బుష్త్విజులు పౌరులు మహాత్మ్యమున పాల్గొనిరి దేవతలు

అకసమున నుండి పుష్పవర్షమును కురిపించెరి శత్రుఘ్నుడు సీతారాములకు శ్వేత ఛత్రము పట్టెను సుగ్రీవుడు విభీషముడు చామరములు వీచినారు.

కులగురువులు వసిష్ఠుడు తల్లులందరి సమక్షమున పట్టాభిషిక్తులైన సీతారాములతో మీప్రజలను మీరు తల్లిదండ్రులవలె పరిపాలించు శక్తి ఆయురా రోగ్యములు భగవంతుడు మీకు ప్రసాదించుగాక "అని ఆశీర్వదించెను.

పట్టాభిషేకానంతరము శ్రీరాముడు నింహాసీనుడై ఒక్కొక్కరిని పేరు పేటన పిలిచి సన్మానించెను తరువాత శ్రీరాముడు సీతాదేవికి చంద్రకిరణ సమప్రభమై కాంచనన ముక్తాహారమొసంగినాడు సీతాదేవి శ్రీరాముని వంక దృష్టిని నిలిపినది. ఇంగితజ్ఞుడైన శ్రీరాముడు సీతాదేవి మనస్సుగ్రహించి దేవి! పౌరషము పరాక్రమము బుద్ధియు ఎవరియందు కలదో ఆమహాత్మునకిమ్ము "అని చెప్పెను" సీతాదేవి తదను రుణముగా ఆముక్తాహరమును హనుమంతునికి ప్రసాదించెను (VI - 131-77)

శ్రీరాముడు 11వేలు సంవత్సరములు సురక్షముగా ప్రజారంభముగా పరిపాలించెను చరిత్రలో రామరాజ్యము అన్ననానుడి సార్థకమైనది.

మహర్షి వాల్మీకి విరచిత శ్రీ మద్రామాయణము చదివిన వారు విన్నవారు కుటుంబ వృద్ధి, ధన ధన్యాభివృద్ధి కలుగును కొరిన కార్యములు ఫలించెను

ఆయుష్యమా రోగ్యకరం యశస్యం సౌఖ్యాత్మకరం బుద్ధికరం సుఖించ శ్రోతవ్యమే తన్నియమేన సద్భిరాభ్యాస యోజిస్త్యైర వృద్ధి కామైరి. శ్రీరామచంద్ర శ్శితపారి జాతః సమస్త కళ్యాణ గుణాభిరామః సీతాముఖాంభోరుహ చంచరీకో నిరంతరం మంగళమాత నోతుః

మంగళ మహత్ శ్రీశ్రీశ్రీ

N

NOT TO SCALE

శ్రీరామ పథము

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము

8 (2)

యుద్ధకాండము

శ్రీరాముడు కిష్కింద నుండి → → →

లంకకు వెడలుట

32) కిష్కింద

1) అయోధ్య

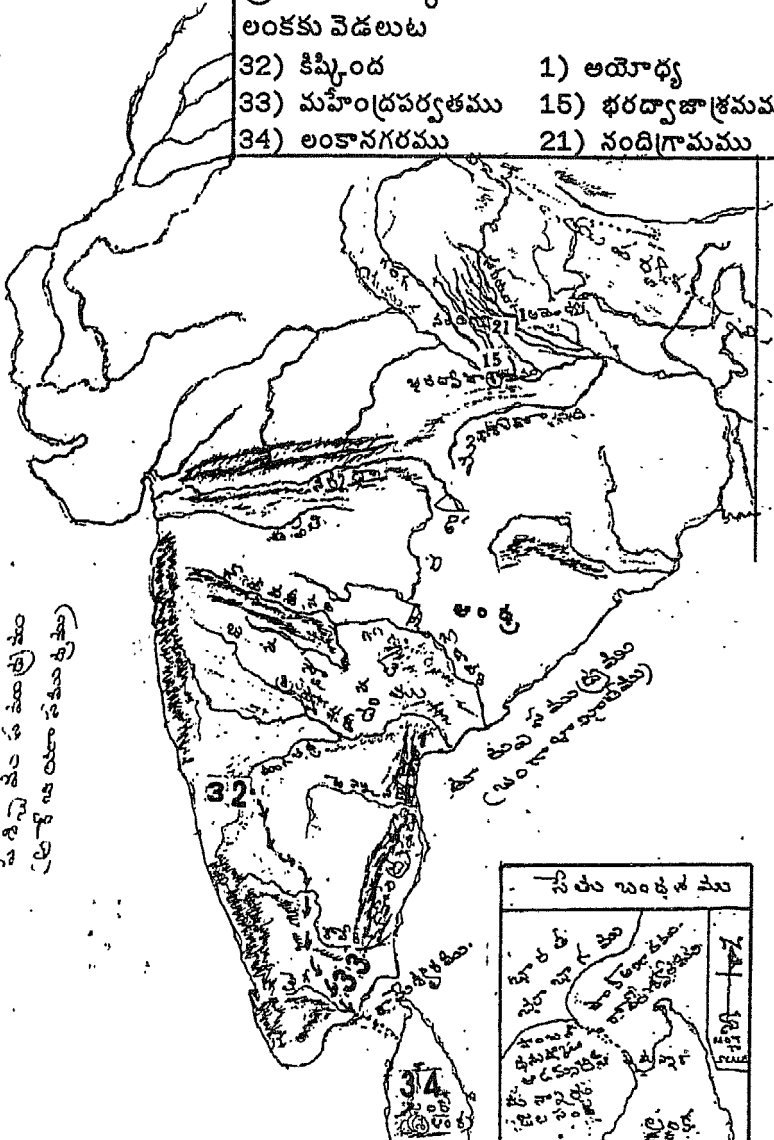
33) మహేంద్రపర్వతము

15) భరద్వాజాశ్రమము

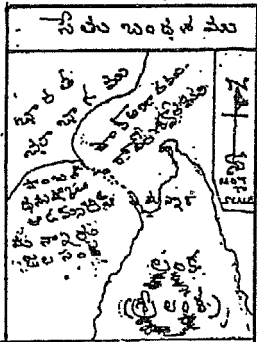
34) లంకానగరము

21) నందిగ్రామము

పశ్చిమం నుండి పశ్చిమం
(ప్రక్కం నుండి పశ్చిమం)

శ్రీరామ పథము (ప్రక్కం నుండి పశ్చిమం)

(ప్రక్కం నుండి పశ్చిమం)

8 (3) యుద్ధకాండము విశేషముల

రామేశ్వరము: రామేశ్వర ద్వీపము భారత భూ భాగముననుండి సాంబన్ మార్గముచే వేరుచేయబడియున్నది. ఇచటి దేవాలయము శివుని దేవాలయము ఇచట శివునికి రామేశ్వరుడని పేరు శ్రీరామునిచే ప్రతిష్ఠింపబడిన రామేశ్వరుని దేవాలయము రామనాడునకు చెందిన ప్రస్థిద్ధ సపతులచే నిర్మింపబడినది (L-CXXV-21)

సేతు బంధనం ఆడమ్స్ బ్రిడ్జి ఇచటి జలములు తాడులేందుటకు కారణము సముద్రములో అంతరితముగా వున్న రాతి గుటల ప్రదేశ మగుటయే బహుళ మహేంద్ర పర్వతముల భాగమై ఉండవచ్చును ధనుస్కోటి (ధనుత్తిర్) రామేశ్వరము నుండి 11 1/2 మైళ్ల దూరము లో వున్నది. ఈ ద్వీపము యొక్క తూర్పుఅగ్రముననున్నది లక్ష్మణుడు తన బాణపుకొనచే సముద్రములోనికి గుచ్చెను ఈ ప్రదేశము నందును స్కోటిత్థిర్మని స్కోందపురాణములో చేప్పబడినది సేతు జంధన కాండ

రామనాకు దక్షిణమునగల తిరుప్పళని ఒక విష్ణాలయము గలదు శ్రీరాముడు లంకకు పోవునపుడు ఇచట విశ్రాంతి తీసుకొనెను మరియు సమంద్రరాజు శ్రీరామునికి నస్కరించి ఇచటపాక్ జలనంది వారది నిర్మించుకానుటకు సమ్మతించెను ఈ వారధినే ఆడన్స్ బ్రిడ్జి అందురు (L-XX-IIInd CXXV)

34. లంకానగరము - సింహళము (సిల్న్) పూర్వము లంక అని పిల్లవబడుచున్నదే (సిల్న్)క్రిస్తుకు పూర్వము సుమారు 543 బెంగాలు కు చెందిన విజయ సింహచే జయంపబడిన తరువాత ఈ లంకకు సింహళ అను పేరు వచ్చినది.

12వ శతాబ్దము (AD)లో జీవించిన ధమ్మకిట్టి దాతవంశ గ్రందకర్త సింహళము లంక (Idendental) అని తెలిపను.

The Places mentioned in the Uttara Khandan of the Ramayane have not mentioned as this book apyreaars to be a latter addilion

Ref pages 41, 42. His toricity of Raruagane and Indo Aruyan Society in India and cylen

Se. De. M. A. BL. I.E S. Retired

U.S.S.R.

శ్రీరామ పథము శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము

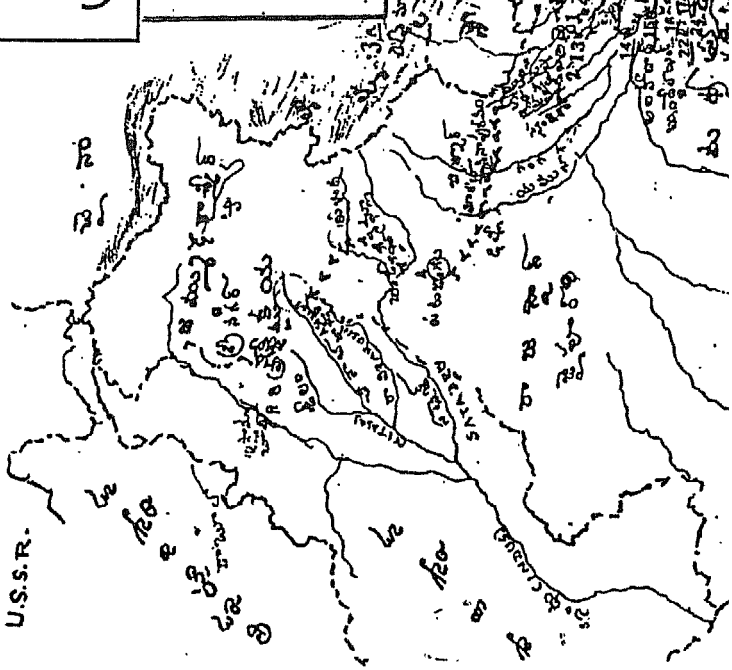

1957 70 50000

సూత్రం

శ్రీరామ చక్రవర్తియైన విశ్వమొత్తమైన సమస్త
మిత్తలకు పెద్దతన మూర్తియు.
ఇతడు నిత సర్వమాణముల అంకితమును
కూచులు అయ్యెడి సుందర బ్రతుకను నడపెను.
పెద్దతన మూర్తియై.
శ్రీరామ సతనాథ మూర్తియు.

సూత్రం

మైసూరు
బెంగళూరు
హైదరాబాద్
కర్ణాటక
మహారాష్ట్ర
మధ్య ప్రదేశ్

www.mohanpublications.com

మోహన్ పబ్లికేషన్స్ లో లభించు

పుస్తకముల పట్టిక
(Book List)

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద, మంత్రశాస్త్రాది
అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి...

ఫేస్బుక్ **మోహన్ పబ్లికేషన్స్** పేజ్ లైక్ చేయండి.

Like us to follow :

MOHAN PUBLICATIONS

Rajamahendravaram

అజంతా హోటల్ ఎదుట, కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరం - 533101.

WWW.MOHANPUBLICATIONS.COM

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. ప్రతకథలు - పూజలు

1. శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ.10-00
2. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4. సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5. వరలక్ష్మీ వ్రతం	10-00
6. కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7. త్రినాథ వ్రతం(కలర్)	10-00
8. త్రినాథవ్రతం(సాదా)	5-00
9. క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10. మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11. వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12. శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13. కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటంతో)	25-00
14. సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15. ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16. సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17. శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18. శివదీక్ష	10-00
19. కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20. సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21. తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22. స్త్రీల ప్రతకథలు	36-00
23. స్త్రీలప్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేడునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24. పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరీపాటంతో)	36-00
25. సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26. ఆరువ్రతాలు	30-00
27. రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00

28. తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29. శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30. శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31. లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32. శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33. శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34. కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35. శివపూజ	10-00
36. వీరభద్ర పూజ	10-00
37. ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38. నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39. సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40. రామదేవుని కథ	10-00
41. శివదేవుని కథ	10-00
42. లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43. వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44. బ్రహ్మాంగారి నిత్యపూజ	10-00
45. సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46. నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47. రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48. ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49. శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50. 16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51. పార్వతీకల్యాణం	25-00
52. సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53. పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54. అష్టనాగపూజ	36-00
55. పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56. ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57. ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం వైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58. ఏదేవునికి ఏవిధముగాబీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59. ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60. హనుమద్ వ్రతం	36-00
61. పంచాయతన పూజ	63-00
62. 28 వ్రతములు	120-00

63. కలశపూజలు (92కేసారి)	150-00
64. కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)
65. ప్రాంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)
66. గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1. శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4. స్థూలాక్షరీలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5. లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6. స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రాస్సైజు)కేస్బైండ్	108-00
7. సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళి: (63)	24-00
9. విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రాస్)	25-00
10. లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రాస్)	36-00
11. లలితా సహస్రనామములు	24-00
12. లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13. దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14. ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15. శివ సహస్రనామములు	24-00
16. విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17. గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18. సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19. గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21. శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22. సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23. సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24. శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25. మణిభీషవపర్ణన (పెద్దది)	24-00
26. సంద్యావందనం	24-00
27. మంత్రపుష్పమ్
28. త్రిభాషా హనుమాన్ చాలీసా	15-00
29. హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30. మణిబీష్టపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31. ఆరు చాలీసాలు	10-00
32. శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33. వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34. ఆరుదండకాలు	5-00
35. వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36. అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37. దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దనీస్తోత్రంతో)	10-00
38. సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39. భగవద్గీత మూలం	27-00
40. రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41. స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42. పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43. పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44. పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45. పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46. మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47. శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48. కుజదోషం	10-00
49. కాలసర్ప దోషం	10-00
50. మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51. దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52. పంచసూక్తములు	10-00
53. సంధ్యావందనం	10-00
54. రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55. గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56. హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58. ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59. శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60. నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61. మహాన్యాసమ్	36-00
62. సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63. గోమాతపూజావిధానము	10-00
64. ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65. ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66. ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67. శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68. అర్చన	40-00
69. నిత్యదేవతార్చన	40-00
70. సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71. శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72. చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73. శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74. వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75. శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1. శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర	120-00
2. సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3. శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4. శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రొన్)	63-00
5. శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రొన్)	63-00
6. నవనాథ చరిత్ర	99-00
7. శ్రీసాయిచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8. శ్రీగురుచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9. సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10. అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11. భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12. శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13. శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14. శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15. శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16. శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17. "శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18. "శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19. శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20. శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21. శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22. శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23. హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24. శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25. ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26. షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27. సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28. సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29. నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30. శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31. హృదయంలో సాయి	15-00
32. శ్రీషిరిడిసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్చరిత్ర)	120-00
33. గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	72-00
2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	108.00
3. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఓక్కొక్కటి	12.00
6. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7. గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	25.00
8. శుభమస్తు (పిడపల్లి) క్యాలండర్	25.00
9. సాదా క్యాలండర్	5.00
10. పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11. తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16. వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17. సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18. శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19. పూర్వ పరాశరి	100-00
20. పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21. ప్రశ్న సింధు	99-00
22. నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23. సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24. ధృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25. ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26. జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27. జ్యోతిషమర్కబోధిని	63-00
28. జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29. ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30. జాతక మకరందం	63-00
31. జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32. మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33. ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34. జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35. శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36. నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37. పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38. సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39. ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40. నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41. శుభశకునాలు	30-00
42. హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43. సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44. ముహూర్త దీపిక	99-00
45. పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46. కలలు ఫలితాలు	30-00
47. జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48. మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49. జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50. గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51. ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52. ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53. జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (సూర్యయోగాలఫలితాలు)	120-00
54. అంగసాముద్రికం	36-00
55. హస్త సాముద్రికం	63-00
56. లాల్ కితాబ్	99-00
57. శకునశాస్త్రం	63-00
58. ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59. పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60. అష్టకవర్గ (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్ జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషం నేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికం నేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవృక్షుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడిస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడిస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82. గౌతమసంహిత	63-00
83. హోరరత్నమాల	63-00
84. జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85. పుష్యర పంచాంగం (2013-14 నుండి 2024-25)	560-00
86. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87. వింత జ్యోష్యములు	63-00
88. షోడశవర్గులు	200-00
89. రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90. చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91. కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92. బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93. గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94. శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిథున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖకాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

జి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్ధరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతి:	75-00

129. జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130. ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131. ముహూర్తం	75-00
132. విశిష్ట జాతకములు	125-00
133. భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134. 300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

**రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు**

136. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140. భావార్థరత్నాకరము	100-00
141. ముహూర్త చింతామణి	100-00
142. ముహూర్త చింతామణి-పార్వ2	200-00
143. స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144. శతయోగమంజరి	50-00
145. వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146. దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147. వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152. అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153. అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154. పంచాంగ వివేకము	99-00
155. వశిష్ట సంహిత	360-00
156. పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండి)	200-00

5. వాస్తులు

1. 40 రోజుల్లో “వాస్తువిద్య” నేర్చుకొనండి	180-00
2. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3. వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4. మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5. గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6. వాస్తు పూజ	63-00
7. వాస్తు సూత్రములు	63-00
8. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9. గృహవాస్తు వర్ణులు	99-00
10. విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11. విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12. విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13. ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14. శుభవాస్తు	270-00
15. వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16. వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17. హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18. గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19. వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20. గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21. జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22. వాస్తురత్నాకరం (క్రిందపల్లి)	63-00
23. వాస్తుశిరోమణి	120-00
24. వాస్తుసంగ్రహమ్	63-00
25. పంచవాస్తు పారిజాతం	120-00
26. వాస్తుడిండిమమ్	63-00
27. వాస్తుదుందిభి	120-00
28. విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేస్బైండి)	250-00
29. కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30. జలివాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31. మయవాస్తు (గోరసపీఠభద్రాచార్య)	120-00
32. వాస్తు జ్యోతి	63-00
33. మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34. వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35. వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్ర-శాస్త్రాలు

1. మంత్రసాధన	63-00
2. తంత్రజాలం	63-00
3. మంత్రశక్తి	63-00

4. దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5. దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6. తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7. యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8. మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9. సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10. మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11. సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12. సదాచార దీపిక	63-00
13. యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14. ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15. బదనిక తంత్రమ్	63-00
16. ఉచ్చిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17. గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18. గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19. సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20. యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21. పాశుపత తంత్రం	99-00
22. పంచదశ మహాఘట్ట తంత్రం	99-00
23. రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24. మంత్రసిద్ధి	120-00
25. పరశురామతంత్రమ్	108-00
26. శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27. శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28. గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29. మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30. శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31. మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32. సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33. హవన తంత్రం	250-00
34. షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35. శాక్తీయతంత్రం	250-00
36. రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37. లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38. హిరణ్యకూలినీ తంత్రమ్	250-00

39. మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40. శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41. స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42. కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43. శాంతితంత్రమ్	250-00
44. యంత్రసిద్ధి	360-00
45. శ్రీ లక్ష్మీ తంత్రమ్	360-00
46. మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఙ్కల్పమ్)	360-00
47. మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఙ్కల్పమ్)	360-00
48. మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49. ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50. కామధేనువు తంత్రం	360-00
51. శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52. శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53. కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54. ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55. సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1. భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2. భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3. భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2. గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3. గణేశోపాసన 2	99-00
4. నవగ్రహవైభవం	99-00
5. నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6. నవగ్రహ వేదం	99-00
7. శనిగ్రహారాధన	99-00
8. ఆదిత్యారాధన	99-00
9. సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10. శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11. లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12. హనుమదారాధన	99-00
13. లలితారాధన	99-00
14. శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15. గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16. వీరభద్రారాధన	99-00
17. కుజగ్రహారాధన	99-00
18. భైరవారాధన	99-00
19. దైవారాధన	99-00
20. గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21. శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22. హయగ్రీవారాధన	99-00
23. లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24. శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25. దేవీ లీలామృతం	99-00
26. పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27. పురాణపండ రామాయణం	99-00
28. పురాణపండ భారతం	99-00
29. పురాణపండ భాగవతం	99-00
30. (సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31. కాలసర్ప యోగం	99-00
32. నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33. నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34. వేదసూక్తములు	99-00
35. వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36. పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37. సూక్తిరత్నాలు	99-00
38. హనుమచ్ఛ్రిత్ర	99-00
39. నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40. నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41. సాలగ్రామములు	99-00
42. గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడి	99-00
43. శనిగ్రహరెమిడిస్	99-00
44. జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45. వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్మ్యాచింగ్గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46. మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్గైడ్) ..	99-00
47. మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్కరక్షన్ ..	99-00
48. న్యూమరాలజీ రెమిడిస్	99-00
49. మూకపంచశతీ	99-00
50. శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51. రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52. ఉపాసన విధానం	99-00
53. పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54. దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55. గణపతిభాష్యం	99-00
56. యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57. నవయోగులు	99-00
58. ఆంధ్రప్రదేశ్లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59. సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్బైండింగ్)	216-00
61. సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62. ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63. బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64. సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65. శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66. శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67. మార్షల్ఆర్ట్స్ 9 (కరాటే,కుంగ్ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68. మ్యాజిక్గైడ్	99-00
69. చదరంగం	99-00
70. పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71. గరుడపురాణం	40-00
72. మాఘపురాణం	36-00
73. శివపురాణం	36-00
74. వైశాఖపురాణం	36-00
75. కార్తీక పురాణం	36-00
76. కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77. సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78. పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79. గాయత్రీ మహిమ	36-00
80. వృక్షదేవతలు	63-00
81. యాజుష స్కార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82. సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83. చతుర్వేదములు	120-00
84. నవగ్రహారాధన	120-00
85. తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86. మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్బైండు)	250-00

87. మానవధర్మములు	120-00
88. వేదమంత్ర సంహిత	120-00
89. సహస్రలింగార్చన	120-00
90. శ్రీ శివగీత	120-00
91. ద్వాదశఉపనిషత్తులు	120-00
92. పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్ బైండింగ్) 250-00
(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా 120-00
93. బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము	200-00
94. బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
95. బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
96. కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు	63-00
97. దక్షిణావృత శంఖములు	63-00
98. 108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని	36-00
99. ధర్మసింధువు(కేస్ బైండింగ్)	270-00
100. భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని	99-00
101. చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర	36-00
102. భగవత్ స్తుతి	63-00
103. సూర్యోపాసన	36-00
104. కాశీఖండం	250-00
105. దేవీభాగవతం	360-00
106. శ్రీ ఆంజనేయం	216-00
107. ధర్మసందేహాలు	216-00
108. ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు	250-00
109. రామాయణం	600-00
110. పోతన భాగవతం	900-00
111. శివమంత్రములు	63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1. ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2. మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3. ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4. గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5. గృహవైద్యసారం	36-00
6. హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7. ప్రకృతివైద్యం	36-00
8. ఆహారం-వైద్యం	99-00

9. సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10. ఆయుర్వేదమ్	36-00
11. ఆయుర్వేద మూలికావైద్యబీపిక	99-00
12. దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13. ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14. అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15. రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16. ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17. ఒబెసిటీ	99-00
18. హెల్త్గైడ్	99-00
19. ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20. పుడ్థేరపి	63-00
21. న్యాచురల్థేరపి	99-00
22. సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23. కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24. యోగామంత్ర	63-00
25. యోగా మండే టు సండే	63-00
26. హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్టుడే	99-00
27. హెల్త్ఫైల్	108-00
28. వస్తుగుణపాఠం	250-00
29. రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30. వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31. నాటువైద్యం -(కేస్బైండ్)	360-00
32. నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33. ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యుష్ష - భవానీ రకాలు

1. శ్రీ అయ్యుష్ష లీలామృతం	30-00
2. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనపాటలు	63-00
3. శ్రీ అయ్యుష్ష పూజాకల్పం	20-00
4. శ్రీ అయ్యుష్ష భక్తి గీతాలు	20-00
5. హారతిగైకొనుమా	40-00
6. శ్రీ అయ్యుష్ష దీక్ష F	10-00
7. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనమాల F	10-00
8. శ్రీ అయ్యుష్ష నిత్యపూజ P	10-00

9. శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10. భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11. దేవీలీలామృతం	99-00
12. శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13. దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14. భవానీదీక్ష P	10-00
15. దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16. శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17. అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1. అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2. శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3. సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4. వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5. సాభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6. సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7. చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8. జాతీయ గీతాలు	10-00
9. దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10. పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11. గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13. పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14. భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినిస్టెల్)	36-00
15. సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16. బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17. అన్నమయ్య సంకీర్తనావిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1. ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2. ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3. ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4. పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5. ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6. ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7. వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8. సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1. శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2. శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్ వెజ్)	63-00
3. శాకాహార వంటలు	30-00
4. మాంసాహారవంటలు	30-00
5. చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6. అందానికి చిట్కాలు	30-00
7. పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8. పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11. చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12. పసందైన ఫాస్ట్ ఫుడ్ వంటలు	30-00
13. వలావ్లు, ఫ్లైడ్ రైస్లు, వెరైటీరైస్లు	30-00
14. వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15. బ్రేక్ ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16. పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17. మైక్రోవేవ్ వంటలు	99-00
18. సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19. పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20. పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21. మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22. మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23. నోరూరించే నాన్ వెజ్ వంటలు	99-00
24. మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్ (క్రాస్ సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్కాలు (భైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్దగడరామరావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్ చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	250-00
నారద సంహిత	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	60-00
మయమతము - వచనము	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక
మహాదశా పారిజాతం
వాస్తు నారాయణీయం	120-00
యోగావళీఖండం	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే సూర్యమరాలజస్ట్ (డావూడ్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి...	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	200-00
ఆరతిసాయిబాబా	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్ బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి

ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ణి కారికలు	200-00
నవుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్తంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్చయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తోట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చింతామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ట సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్త్రుతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్తంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహూర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00

అరుదైన పాత పంచాంగములు, వ్రతకథలు,
పురాణములు, ఆరాధన గ్రంథములు,
సుప్రభాతములు, మహాత్మ్యములు, సహస్రనామములు,
పూజావిధానములు, స్తోత్రాలు, ప్రామాణిక గ్రంథములు,
కథలు, జ్యోతిష, వాస్తు, వైద్య, మంత్రశాస్త్రాది ఆధ్యాత్మిక
గ్రంథములకు

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం.

www.mohanpublications.com

From :

☎ : 0883-246 25 65

MOHAN PUBLICATIONS

Fort Gate, Opp : Ajanta Hotel

Rajahmundry-533 101 (a.p.)

mohan
PUBLICATIONS

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

ఉచిత Pdf బుక్స్ కై : - www.granthanidhi.blogspot.in

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద,
మంత్రశాస్త్రాది అనేక విషయాలు
తెలుసుకొండి... ఫ్రీబుక్స్
MOHAN PUBLICATIONS
పేజ్ లైక్ చేయండి.

granthanidhi
THE TREASURE OF PAGES
FIRST EVER TELUGU FREE E-BOOKS
DOWNLOADING WEB PORTAL

www.granthanidhi.com

Kinige.com

మా ఇ-బుక్స్ కినిగె ద్వారా కానుకగాలు
చేసుకొనే వచ్చును.

dailyhunt

మా ఇ-బుక్స్ డైలీహంట్ ద్వారా
అత్యధిక డిస్కంట్ ఆఫర్లతో లభించును.